

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

วารสารฟ้าเหนือ

Fa Nuea Journal

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

Vol. 8 No.2 July - December 2016

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

ที่มา : ภาพถ่ายหน้าปก ภาพถ่ายประกอบพื้นหลัง จากงาน "สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น" <http://www.bloggang.com>

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

Fa Nuea
Journal

FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 โทรศัพท์ 0-5377-6013 โทรสาร 0-5377-6025 E-mail : fanuea.crru@gmail.com	
วัตถุประสงค์	เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณคดีและวรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี และการแสดง และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคมและชาติพันธุ์ศึกษา	
กำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ	ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม	
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล อารินิจ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อาจารย์ ดร.อนันต์ แก้วตาดีบ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง	
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	อาจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ	
กองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณศุภมาส เอ่งฉ้วน	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ	กรรมการ
	อาจารย์ ดร.ณัฐพล สันติ	กรรมการ
	อาจารย์สมประสงค์ แสงอินทร์	กรรมการ
	อาจารย์พรหมมินทร์ ช่งสิริศักดิ์	กรรมการ
	อาจารย์จรงค์ มณีวรรณ	กรรมการ

	อาจารย์กรชนก นันทกนก	กรรมการ
	อาจารย์พรเทพ สุวรรณศักดิ์	กรรมการ
	อาจารย์วรพล ฐปมงคล	กรรมการ
	อาจารย์วีรชัย พันธุ์สีบ	กรรมการ
	อาจารย์อรรถัย ชันโท	กรรมการและเลขานุการ
ฝ่ายจัดการ	นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	ประธานกรรมการ
	นายเอกสิทธิ์ สะอังก้าว	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์
	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ
	ศาสตราจารย์อัจฉรา ชิวพันธ์
	ศาสตราจารย์ ดร.Li Yinsheng
	ศาสตราจารย์ ดร.Chen Ronglin
	รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง
	รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์
	รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี สรณสถาพร
	รองศาสตราจารย์ ดร.สีห์กุล กรรต์นเสถียร
	รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ อยู่เย็น
	รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์
	รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ณ อยุธยา
	รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี
	รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช	
อาจารย์ ดร.ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล	
รองศาสตราจารย์ ดร.สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณศุภมาส เอ่งฉ้วน	

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888
188 หมู่ 3 ต.ท่าสาย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 08-9435-0866

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
 - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
 - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <http://research.crru.ac.th/fanuea/>

สารบัญ

บทความเด่นในฉบับ	6
浅析泰国婆罗门教的现状、特点及发展趋势 An Analyze the Situation, Characteristics and Development Trend of Brahmanism in Thailand <i>Prisana Utthachat</i>	
บทความเด่นในฉบับ	15
A Study of Diverse and Inclusive Ethnic Culture in Yunnan <i>Zuo Yongping and Chen Yong</i>	
การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ Developing Thai-Chinese Folk Electronic Books for Foreign Students <i>Benjamaporn Suriyawong</i>	23
การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มณี จำปาแพง และอภิญา จิตมโนวรรณ Agro-tourism Management of Nang-Lae Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province <i>Manee Jumpaphaeng and Apinya Jitmanowan</i>	37
Robert Bly and Taoism <i>Yan Li and Liao Xinli</i>	46
泰国清迈府的语言使用状况 The language usage status of Chiang Mai province in Thailand <i>Jintana Kieophan</i>	56

บทบรรณาธิการ

วารสารฟ้าเหนือฉบับ 2/2559 เริ่มต้นด้วยบทความเด่นในฉบับถึง 2 เรื่อง ที่ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ต่อยอดการศึกษาเชิงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมอื่นได้ในหลายมิติ ได้แก่บทความเรื่อง 浅析泰国婆罗门教的现状、特点及发展趋势 (An Analyze the Situation, Characteristics and Development Trend of Brahmanism in Thailand) โดย Prisana Utthachat นักวิชาการชาวไทย ได้ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่มีต่อประเทศไทยนับแต่โบราณ พบว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย และเรื่อง A Study of Diverse and Inclusive Ethnic Culture in Yunnan โดย Zuo Yongping และ Chen Yong นักวิชาการชาวจีน ซึ่งให้ความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาติพันธุ์อันหลากหลายในมณฑลยูนนานซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน

บทความส่วนที่สองคือ บทความที่นำองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้แก่ บทความที่นำเสนอกระบวนการนำองค์ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยให้ชาวจีน ได้แก่ บทความเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ และบทความต่อมาเป็นการบูรณาการความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์เข้ากับความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ช่วยให้ผู้อ่านเห็นทิศทางการจัดการด้านวัฒนธรรมอย่าง

ยั่งยืน ในบทความเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

และบทความส่วนสุดท้าย คือ สะท้อนองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติ บรรณาธิการได้คัดเลือกบทความที่สะท้อนองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนโดยนักวิชาการชาวจีนในเชิงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาจีนกับปรัชญาและศาสนาในบทความเรื่อง Robert Bly and Taoism และอีกบทความหนึ่งเป็นการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยแต่ถ่ายทอดเป็นภาษาจีน ในบทความเรื่อง The Language Usage Status of Chiang Mai Province in Thailand (泰国清迈府的语言使用状况)

กองบรรณาธิการวารสารขอขอบพระคุณนักวิชาการเจ้าของผลงานบทความทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านจะได้ประโยชน์จากบทความวิชาการและบทความวิจัยทั้ง 6 เรื่องที่กองบรรณาธิการตั้งใจรวบรวมไว้ในวารสารวิชาการฟ้าเหนือฉบับนี้

(ผศ.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ)

บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

浅析泰国婆罗门教的现状、特点及发展趋势

An Analyze the Situation, Characteristics and Development Trend of Brahmanism in Thailand

林志亮 [Lin Zhiliang]

【摘要】婆罗门教是一门非常古老的宗教，它传授的是管理国家的知识。自传入泰国后，它被统治者用来构建礼法制度并巩固统治。尽管婆罗门教对泰国的礼法文化影响巨大，但是，它却仅仅是一种上层的宗教，它未能如佛教那样扎根于广大人民群众之中，当支撑它的上层社会衰落后它便衰落了。现在，婆罗门教仅以仪式、巫术、占卜等形式存在于泰国社会中。近年来，泰国社会发生了动荡，人们更多地将心灵寄托于神灵和巫术，婆罗门教天神崇拜又重新受到人们的追捧。如果婆罗门教能顺应潮流，积极适应泰国的社会实在，婆罗门教在泰国的再次繁荣将极有可能。

【关键词】泰国婆罗门教 历史 现状 发展前景

Abstract

Brahmanism is an ancient religion that shows the management of a country's knowledge. After being introduced into Thailand, it was used by the rulers to construct ritual systems and to consolidate their rule. Although Brahmanism had a great influence on the culture of ritual in Thailand, it was only an upper-class religion. It was not rooted among the masses as Buddhism is for Thai people, and it declined when the upper-class society stopped supporting it. Now Brahmanism exists only in the form of ritual, witchcraft, divination, etc. in Thai society. In recent years, Thai society has been in turmoil, people are more interested in gods and witchcraft, and Brahmanism is being followed by the people again. If Brahmanism can adapt to the tide, and adapt actively to the social reality of Thailand, it is possible that Brahmanism will be popular in Thailand again.

Keywords: Brahmanism in Thailand, History Status Development Prospects.

婆罗门教（后来演变成印度教）是一门非常古老的宗教，它宣扬“吠陀天启”、“祭祀万能”和“婆罗门至上”。早在公元前3-5世纪，婆罗门教就传入泰国，它因符合政治的需要而被上层社会推崇，被统治阶级用来构建政治制度及巩固统治。历史上的泰族统治者以婆罗门教的《摩奴法论》为法律范本，实行法制，维护君主专制的统治[①]。“庇护制”礼教体制也源于婆罗门教。国王登基典礼、皇家春耕仪式、皇家丧葬、宋干节（泰历新年）等活动都带有浓厚的婆罗门教色彩[②]。由于婆罗门教在泰国传播走的是上层路线，其并未扎根于广大人民群众之中，因此它的兴衰取决于统治阶级。20世纪初，当西方的民主思想及现代科学理念传入泰国，原有的统治制度被民主制度取代后，婆罗门教便迅速衰落了。

1997年7月，泰国发生了金融危机，社会出现了持续的动荡，而科学与民主的思想并未能完全解决泰国所面临的社会问题，对心灵寄托与慰藉的寻求又促使人们重新拾回对婆罗门教天神的崇拜，社会又出现新的宗教信仰热潮。正是由于泰国社会深受婆罗门教的影响，所以其兴衰折射出泰国社会的发展变化，因此研究婆罗门教的现状及发展趋势对于我们了解泰国社会的变迁将会有很大的帮助作用。

一、婆罗门教在泰国的传播历史

婆罗门教何时传入泰国，其确切的年份目前尚难以考证。中国学者段立生教授引用中文典籍证明婆罗门教约于公元前1-2世纪传入泰国。泰国学者敦拉亚拍·比利差叻则认为，婆罗门教传入泰国的时间约为公元前3-5世纪；缅甸学者敏悉都及北京大学缅甸语教授姜永仁等也认为婆罗门教大约于公元3世纪后首先传入缅甸然后再传入其它东南亚国家。学者吴圣杨则根据泰人各历史时期的思想意识推测泰人接纳婆罗门教始于吠陀文明时期（公元前1500年前后-公元前1000年前后），泰民族早在原始农耕社会就确立了以吠陀文明为基础的礼制[③]。

在泰国人眼里看来，婆罗门教授的是如何治理和统治国家的知识，它是一门上层社会的宗教[④]。素可泰王朝后的历代泰国统治阶级都利用婆罗门教的礼法功能来构建泰国的统治制度。

素可泰王朝（公元1238—1438年）时期，尽管小乘佛教在泰国被统治者推广，然而王朝统治者却仍然重视和宣扬婆罗门教，并把婆罗门教与佛教相结合进行传播。据现在发掘出的大量石碑记载，素可泰王朝的统治者曾下令塑造各种婆罗门教天神神像供奉于庙宇等重要场所[⑤]。

阿瑜陀耶王朝时期（公元1350—1767年），婆罗门教达到了繁荣的顶峰，皇宫中的婆罗门教士除了负责祭祀、皇家仪式等事务外还负责文学、艺术、教育及法律事务[⑥]。由此可见，婆罗门教对泰国的传统文化影响深远，婆罗门教已经深深渗入了泰国的传统文化当中。直到现在，婆罗门教英雄史诗《罗摩衍那》（泰语名为《拉玛坚》）仍是泰国传统宫廷剧孔剧的唯一演出作品。

公元1767年，阿瑜陀耶王朝被缅甸攻陷后，宫廷内的婆罗门教士被大量掳至缅甸，余下的则散落民间，被吞武里王朝（公元1769—1782年）所收留。曼谷王朝（公元1782年至今）建都后，出于统治的需要，一世王朱拉洛大帝再次宣扬婆罗门教，他出资整修了婆罗门教士教庙宇并重建了曼谷婆罗门教大秋千架。由于统治者的推崇，散落于泰国各地的婆罗门纷纷返回曼谷居住。但由于婆罗门教典籍及婆罗门教团体在战乱中受损严重，因此婆罗门教士的作用只剩下负责举办皇家仪式这一项，婆罗门教在泰国已经逐渐衰落了[⑦]。

曼谷王朝中后期，科学及民主思想盛行，国王权力衰落。君主立宪制于1932年实行后，七世王宣布取消了“婆罗门仪式厅”，婆罗门教便彻底衰落了。尽管婆罗门教在传入泰国后因弱化了种姓制度观念，去除了杀生祭祀、苦修

等不附合泰国传统文化的内容而被泰国上层社会所接纳，然而由于婆罗门教的一些固有特性并没有发生根本变化，使得它在泰国的传播带有很大的局限性。它只能在上层社会中传播，未能象佛教一样扎根于广大人民群众之中。因此，当政治环境发生变化，支撑它的政治基础瓦解后，它便迅速衰落了。

衰落后的婆罗门教渐渐远离了主流社会生活，仅出现在一些宫廷仪式及民间礼俗当中，而且大多与佛教教义结合而进行传播。直到1997年泰国金融风暴前后，由于社会动荡，人心不稳，人们渴求心灵的寄托与慰藉，婆罗门教的天神信仰又重新热络了起来。四面神、象头神、泽笃堪神等婆罗门教天神广受大众推崇，甚至不少港台明星也赶来泰国朝拜，婆罗门教又重新返回大众视野。

二、泰国婆罗门教的现状及特点

随着全球化的深入发展，以信息技术为主要特征的新科技不断地涌现，社会文化形态也随之发生深刻的变化。宗教作为文化核心的价值观的集中体现，也卷入了全球化的浪潮中。在经济及文化全球化背景下，泰国的宗教发展也呈现出商业化、多元化、国际化等世俗化发展特点。泰国婆罗门教作为体现泰国文化核心价值观的一种宗教，在新的社会环境下也呈现出其特有的世俗化发展方向及特点。

(一) 婆罗门教天神信仰重新受到推崇，婆罗门教呈现出商业化、国际化及与各信仰相融合等世俗化特点

自1997年爆发金融危机以来，泰国发生了持续的社会动荡，人们心理焦躁不安，对前途失去信心，而民主和科学理念并不完全能解决人们所面临的这些心理问题。在这种情况下，人们将心灵更多地寄托于神灵和巫术，祈求它能带来依靠。于是，作为泰国传统文化之一的婆罗门教天神信仰及其它一些原始信仰又重新获得社会的推崇。目前，泰国社会出现了诸多的请神热

潮，“泽笃堪”神（泰语发音Jadukham，香港译作“泽渡金”）及“象头神”（也译为“象神”，泰语发音Phra Phikanet，英语名Ganesha）、“四面佛”（为婆罗门教梵天神，应译为“四面神”比较确切。曼谷爱侣湾饭店门前“四面神”像最为有名。）热就是其中的典型例子，不过这种推崇已带有浓厚的商业色彩。

“泽笃堪”（全名“泽笃堪兰马贴”）本来是婆罗门教两尊神的名字。1987年，泰国南部的洛坤府（据考为婆罗门教最早传入泰国的城市）举行了“洛城风水”重建仪式，恭请了“泽笃堪”这两尊神为洛坤府的守护神。当时有一份专门刊载灵物鉴赏、销售的名为《暹罗灵器》的杂志登载“泽笃堪”的历史并加以宣扬。此后“泽笃堪”大热了起来，一些出版物甚至刊登了佩戴“泽笃堪”神像的人刀枪不入的报道。受报道的影响，民众纷纷前往寺庙恭请或到商店购买这两尊神像来供奉或佩带。2007年，泰国媒体报道了昆攀叻拉差迪先生（塑造这合二为一的两尊神像的始作俑者）去世，王室为其举行了隆重火葬仪式的事情。媒体的报道使得“泽笃堪”神受到了泰国人更广泛的崇拜。

“泽笃堪”神像按铸造年代和开光寺庙的不同分为不同的款式，其中有一款名为“无理由地发财”的“泽笃堪”神像大受欢迎。该款“泽笃堪”神像的流行折射出泰国人求“泽笃堪”神的目的。更不可思议的是，很多著名的佛教僧侣也纷纷为“泽笃堪”神像进行开光，以便能获得更高的销售价格。

此后不久，因有影视明星的推波助澜，有“工巧之神”称号的婆罗门教“象头神”也在泰国大热了起来。“象头神”在婆罗门教（后来发展成为印度教）里是教育、艺术及工匠技术领域的保护神。尽管它与商业无关，然而由于影视明星团体的崇拜以及媒体的宣传效应，泰国不少著名的商场（如中央百货各个门店）或商业机构门前也随之供奉起了“象头神”像。

除了在泰国国内流行之外，“请神热”

甚至还热到了泰国国外。港台影视明星纷纷到泰国拜神和请神。他们除了祭拜“四面神”、“象头神”等婆罗门教神祇外还供养“古曼童”（也称养小鬼，意为供养被导入人形木偶的夭折胎儿的灵魂来获得神灵保佑的一种民间信仰）等灵物。他们学习“降头术”（降头术是远古时代流传下来的黑巫术，主要是用人形或象征物、法器 etc 引恶灵来侵害指定的人，使被指定者生病、能力削弱等）等巫术并信奉泰国人多半不认识的“白龙王”等非婆罗门教“活神仙”。（白龙王是居住在泰国的一位泰国华人，中文名叫周钦南，华人称之为泰国白龙王，其工作是为善信答疑解惑，渡化有缘人，并且祈福，传说他能看透人生，因此不少演艺界名人慕名前来求他指点迷津）。

综上所述，现时泰国社会出现了各种类型的请神热潮。“请神热”产生的原因是多方面的。

首先是政府不能解决社会问题而导致人们将希望寄托在神灵身上。近年来，泰国社会出现持续动荡，“黄衫军”与“红衫军”处于长时间的争斗当中，人们普遍出现紧张焦虑的情绪以及对前途惶恐不安的心理，大众急需更广泛的心灵慰藉。泰国是以“庇护制”礼教为传统的社会，大资本大财团高度垄断政治及经济各领域，庇护体制外的人要想突破“庇护制”的阻碍而出人头地不是一件容易的事。在社会动荡，民主与科学并不能解决所有社会问题的情况下，人们便把希望寄托于天神身上，婆罗门教天神便重新受到欢迎。

其次，“请神热”产生的原因还缘于婆罗门教的特性，即婆罗门教是以天神信仰为主要表现形式的一种宗教，它是对小乘佛教的抽象的宗教教义的一种补充。由于传统的小乘佛教教义太过于抽象（真正的小乘佛教主张“灭欲”及“修心”，并不主张信神），不能提供给大众一个具体的可依赖的形象，于是大众便去寻找一个载有具体形象的宗教作为心灵的依靠。婆罗门教由于在泰国拥有悠久的历史，具有众多天神形象而

满足了人们这一愿望[⑧]。

再者，经济、政治的全球化及社会的商品化对“请神热”的扩散也起了推波助澜的作用。在商品经济条件下，某种文化一旦露出流行的苗头便会便被迅速地商业化，婆罗门教的天神热潮也不例外。“泽笃堪”热起来后，影视名人及媒体迅速推波助澜，不少佛教庙宇也纷纷制作“泽笃堪”神让信众花高价来请。据报道，首批制作于1987年的“泽笃堪”神像售价曾经升至40万铢（约合8万元人民币）。“泽笃堪”热演变成泰国社会的一种潮流和时尚，社会形成了一个庞大的请神、品鉴、交易的巨大社交圈及市场。据泰国财政与经济办公室的估算，请售“泽笃堪”的市场有近220亿铢的规模。“泽笃堪”在泰国经济不景气的情况下竟然能起到刺激GDP增长0.1—0.2%的效果，实属奇迹[⑨]。

以上“请神热”的各种现象说明，泰国拥有丰富的原始神灵崇拜及婆罗门教文化，泰国人思想里有着深厚的“祈求”意识，这种文化将会随着社会的变化不断地向外涌现出来，它与商业社会的诸要素结合后形成独特的宗教商品并迅速传播到国内外，形成了宗教商业化、国际化及与各种信仰产生融合的宗教现象。可以想象，随着全球化及泰国商品经济的深入发展，婆罗门教及其它宗教信仰的商业化、国际化及融合化等宗教世俗化现象还将层出不穷。

（二）婆罗门教团体的力量仍显薄弱，目前仍未获得泰国社会的完全认同

虽然婆罗门教天神信仰广受推崇，然而与其地位不相称的是，婆罗门教团体的力量仍然很薄弱，并且仍不被泰国社会所完全接受，这与泰国婆罗门教领导机构松散管理模式有很大的关系。

泰国婆罗门教的全国性领导机构是“泰国婆罗门教会”，该领导机构辖下只有区区18位婆罗门教士，他们全部隶属于皇家婆罗门，其中的一些人还属于公务员编制[⑩]。皇家婆罗门教士的主要工作是为王室和国家主持重大的节日庆

祝活动及典礼仪式；替政府、大企业家和普通百姓占卜。此外他们还从事一些慈善工作，如利用婆罗门教的影响力募集资金，资助教育，帮助弱势群体和印度移民社区等，他们在泰国社会受到一些民众的敬仰和尊崇[11]。

此外，泰国社会还存在着一种由高种姓印度族裔和普通种姓印度人后裔所构成的婆罗门教家族社团，这些社团主要分布在曼谷市及泰南的洛坤府等地。这些家族的成员主要从事布匹加工、缝纫、零售业、房地产、金融投资等生意。他们喜欢聚居在婆罗门教神庙的周围（曼谷的铅笔路、婆罗门大秋千架及世隆路印度庙附近），通过婆罗门教神庙这个中心纽带带来进行社交活动。由于这些家族的祖先曾在阿瑜陀耶王朝期间和曼谷王朝初期是属于国家公务员编制的婆罗门，因此他们仍保持有祖先的婆罗门教传统。他们时常缅怀祖先，收藏婆罗门教文物及灵器，但却已经极少有人从事婆罗门教士的工作。

尽管婆罗门教早已深深渗入到泰国文化当中，然而，泰国社会却有一个更令婆罗门教及印度裔族群感到尴尬的事实：他们至今仍未完全获得泰人的认可。其中一个在泰国民间广为传播的笑话提到：“如果你遇到了印度人和蛇，你先打死哪个”？答案是“先打死印度人，因为印度人比蛇还毒”。这个故事的内容尽管带有一定的偏见，但是它反映了现在的泰国人仍然对印度族裔存在着较为负面的看法，认为他们是长满獠牙的奸猾刻薄鬼。虽然在一些泰国学者眼里看来，婆罗门教及印度教族群是与泰族具有同等悠久历史的族群，他们早在公元前3-5世纪就已经来到泰国居住，且对泰国的礼法体系及传统文化有着深刻的影响，与现在的泰人无异。宗教认同与族群认同是完全不同的两个概念：一个民族可以接受并学习另一个民族的文化，但不代表他就一定完全喜欢或接受那个民族，一成不变的民族并不一定会永远受到他国的尊崇。

本文认为，婆罗门教社团在泰国社会不被广泛认同的原因缘于婆罗门教的特性。由于婆罗门教是一种以种姓制度为核心的宗教，因此它

具有一定的排它性，在泰国传播的阶层仅限于上层阶级。此外，由于泰国婆罗门教重视“神”而不重视“人”的建设，因此它的组织建设受到忽视。至今，泰国婆罗门教团体的力量仍然非常弱小，信教人数有限，婆罗门教士则更为稀少。婆罗门教教团的组织结构非常松散，既没有像佛教一样的全国性层级管理机构，也没有领袖性人物，更谈不上长期的发展规划。即便是“泽笃堪”神大热了以后，婆罗门教团体也未能充分利用其来发展自身，反倒是被一些佛教僧人及商人借机大捞了一把。

尽管深刻地影响了泰国的礼教文化，然而泰国婆罗门教却因为未能从文化、社会、族群建设等方面着手进行相应的宗教改革，积极适应泰国社会，因而婆罗门教至今尚未获得泰国社会的完全认同[1]。

三、泰国婆罗门教的发展趋势

随着全球化的不断深入，以互联网为代表的新兴技术的兴起，泰国社会的结构性矛盾持续加剧，社会将经历严峻的挑战和深刻的变革，政经动荡仍将持续下去。在这种情况下，民众在心理上将更依赖于神灵，寻找能给予心灵寄托的神灵既是普罗大众的需要，也是上层社会的愿景。

通过对“请神热”等现象进行分析后本文认为，在新的历史大潮推动下，泰国传统的婆罗门教将不可避免地变得更加世俗化，只有更世俗化的婆罗门教才更能适应社会的新变化。同时，更世俗化的婆罗门教又将对社会产生更广泛的作用力，从而有可能更受民众的推崇，更广泛的社会推崇将促使婆罗门教发生一些更深刻的变化，具体表现如下。

（一）婆罗门教教义及其外在的表现形式发生深刻变化，婆罗门教与社会的关系将更加紧密

婆罗门教曾被泰国上层社会所推崇，它拥有庞大且复杂的信仰系统及天神形象，完全可以满足社会宗教信仰及精神慰藉等的需要。但

是，由于婆罗门教信仰有其局限性，它所强调的种姓制及社会等级制严重地制约了它的发展。经过数次兴衰后，婆罗门教的信仰理论框架完全有可能在外部需求的推动下发生更大的转变，甚至发生根本性的变化，否则它就不能适应新时代泰国的社会需求，从而错过大好的历史发展机遇。诚然，婆罗门教在传入泰国后弱化了种姓制度和残忍的杀生祭祀模式，然而这样的改变仍不足够。在新形势下，泰国婆罗门教只有破除种姓制度壁垒，让非婆罗门可以通过一定的渠道成为婆罗门，增加婆罗门数量，这样才能壮大婆罗门教团。此外，婆罗门教中的神秘主义色彩也可能被弱化或抛弃。婆罗门教作为一种以天神信仰为特征的宗教，其信仰系统非常复杂，教义的外在表现形式往往让人不得其解。比如象头神骑在老鼠身上的形象，不经解释普通人绝不可能理解其真正的文化内涵（其实它反映的是“众生平等”的思想）；再比如林伽（英语名“Linga”，是印度教湿婆派和性力派崇拜的男性生殖器像，象征湿婆神）的形象，它既使人困惑不解，又与佛教的观念有冲突；而迦梨女神（英语名“Goddess Kali”，为印度教重要女神，具有强大的降魔力）鲜血淋漓的降魔形象虽有其独特的文化内涵，但却难以被泰国民众所理解，更不为信奉佛教的泰国人所接受。因此，婆罗门教有极大的理由去改革教义及其宣传推广的办法。它需尽量简化，去除与佛教有冲突的内容，使广大人民群众易于理解并认同。此外，婆罗门教只重视“神”不重视人的做法也可能会发生改变。婆罗门教只有将信神与信人结合起来，重视人的建设，革新婆罗门教团体的组织管理模式，大力发展婆罗门教团体，扩大其在社会的影响力，才能更好地推动婆罗门教在泰国的传播，这是泰国不少宗教研究学者及婆罗门教人士的共识。

笔者调查后发现，在新形势下，婆罗门教有识之士还将更多地倡导积极引导民众理性信教这一理念，务求不使民众坠入迷信的旋涡当中。据婆罗门教士吉诺（在18位泰国皇家婆罗门里排名第16位）称，现在泰国人的天神的信仰习惯已经出现偏差，到了非改革不可的程度。吉诺提到，现在的泰国民众热衷于拜神，这对婆罗门

教本是好事，但不少人却用求神拜佛来替代了努力工作，这是不对的。吉诺认为，先有谋事在人，才能有成事在天，这是求神拜佛的真谛。然而很多泰国人都还没有“谋事”就去向天神乞讨“成事”，这已经严重地偏离了自然规律。吉诺还认为，社会崇尚科学，婆罗门教也应该改革教义以适应世界潮流，不能一成不变，否则信众祈祷后不能如愿，最后受害的还是宗教的本身。其实，吉诺的想法与我国的社会主义宗教理论不谋而合。社会主义的宗教理论确立了“积极引导宗教与社会主义社会相适应”这一社会主义宗教理论的目标体系[12]，认为不能消极地，一成不变地看待宗教与社会的关系”。本文认为，按照吉诺的观点，泰国婆罗门教的发展也应当符合这个规律的。

（二）婆罗门教将保持与其它宗教相融合的发展方式，并将产生创新性的发展理论

自素可泰王朝以来，泰国小乘佛教就在社会上占据了主要地位，然而佛教的兴盛却没有导致婆罗门教的消亡，婆罗门教在与佛教相结合后获得了长久的生命力。这种模式直到现在、未来也还将持续下去且有可能获得更大的生命力。

导致上述结论的原因是：社会思潮多元化发展，人们越来越不拘泥于原有的宗教学说，哪种学说越是符合现实需求就越容易被民众接受。中国的王林崇拜及泰国的白龙王崇拜就是典型的例子。“王林事件”发生后，不少人都存有疑问，即“王林现象”到底是属于宗教现象还是巫术或是非法行医现象，或者什么都不是。而王林却说，与他合影的大多集中在官员、演艺明星、企业家、外国政要及富豪这几类人。这些成功人士一般生活圈子狭小、工作压力大，来他这儿就是找放松、娱乐的，根本谈不上崇拜气功的问题[13]。泰国的白龙王崇拜现象也是如此，无论是泰国人还是香港人，都搞不清楚白龙王是佛教信徒还是道教或是其它宗教信徒，这不重要，重要的是有人对他们有需求。此外，白龙王在泰国也并不为人所知，但他却是墙内开花墙外香，受到众多来自港台的影视明星崇拜。其首要原因

是白龙王是华人， he 可以与港台明星进行很好的互动交流，能为明星作心理疏导。其次，白龙王的出名还得益于泰国宽松的宗教环境：泰国的宗教是一种杂糅体的宗教，婆罗门教、佛教、中国道教及其它各种原始崇拜（自然神崇拜、鬼神崇拜、祖先崇拜）以及作为其表现形式的各种巫术、占卜、祭祀、征兆等杂合在一起形成了独特的泰式宗教文化。正是上述这些杂糅式的宗教文化显示了泰国文化的独特魅力，也是吸引众多海外信众到泰国朝拜的根本原因。

因此，对泰国这种独特的国家来讲，任何一种宗教要想获得发展，必须要与其它的宗教进行融合，取长补短，才能获得更好的发展，泰国婆罗门教也不例外。搞自我封闭的结果只能是道路越走越窄，最后都不可避免地走向衰落，婆罗门教在泰国传播的历史经验昭示我们，婆罗门教将保持与其它宗教信仰相融合并将在新的形势下获得更广泛地弘扬。婆罗门教信仰仍将保持与其它各种宗教相融合的方式来发展自身，并将可能产生一些发展创新理论。

（三）婆罗门教的发展传播将越来越商业化

随着婆罗门教世俗化更加深入的发展，在商品大潮的推动下，婆罗门教将越来越需要通过商品经济模式来推广和发展自己。现代社会是以商品经济为特征，以信息技术为基础的社会。关于宗教团体的发展是否要加入商品经济的潮流当中，是否要利用科技的手段来传播，这个问题目前还存在巨大的争议，在泰国社会也不乏激烈的辩论。但不可否认的是，目前已经有一些宗教团体在利用市场经济的手段来推广自己并且取得了巨大的成功，比如中国的少林寺及泰国的法身寺等佛教团体。泰国不少有识之士认为，婆罗门教作为一种神秘且异常复杂的宗教，目前在泰国社会的影响力已经不如佛教，如若要超常规地发展自己，只能积极参加各种世俗化的活动及市场推广活动，如多参加慈善和赈灾，充分发扬宗教普世价值及社会集结功能。座落在曼谷爱侣湾酒店门前的“四面佛”吸引了众多的港澳影视明星前去朝拜，这里面既有明星效应，也有旅游宣传

的原因。因此，对于拥有深厚的历史文化基础的婆罗门教来讲，如果它能积极参加世俗化的活动，想必对拓展宗教的社会功能，推动婆罗门教文化在泰国、东南亚国家乃至亚洲其他国家的传播与影响将大有裨益。

（四）婆罗门教教团发展管理模式将有可能发生变革

宗教团体是推动宗教发展变革的重要力量，婆罗门教团体管理模式不能跟上时代，阻碍了它的创新和复兴。当今泰国婆罗门教组织团体非常松散，中央管理机构只辖下区区18位婆罗门教士，若由这18位教士来推广婆罗门教显然是极其不够的。

历史上卓有成效的宗教改革都是通过进行必要的组织管理机构改革而实现的。例如二十世纪现代基督教开展的“普世运动”就是欧洲和北美一些较大传教机构为协调亚非拉地区的传教活动而发动的。他们先后召集了“世界宣教大会”和成立了“国际宣教协会”的世界性跨宗教组织。成功地举办了“普世基督教事工大会”和“世界信仰与典制大会”。通过种种努力，最终于1948年成立了“世界基督教会联合会”。基督教能够成为“世界上分布最广，人数最多的第一大宗教”，就是通过这一系列具体的组织措施的实施而得以成就的[14]。

泰国一些宗教有识之士认为，在商业高度发达的泰国社会，婆罗门教必须高度重视僧人团体建设才能获得大的发展，而要想扩大僧人团体，如果不降低“婆罗门”的“准入门槛”，理想则会成为泡影。一些学者认为，在外部需求的倒逼下，泰国婆罗门教将有可能从根本上摒弃不合泰国国情的“种姓制度”的残余观念，也让广大泰国民众感受到婆罗门教的“普世价值”，让婆罗门不再只是少数印度族裔的仰景。如果婆罗门教僧人团体得以扩大，影响面将会随之拓宽，相应的“领袖人物”必然会应运而生。当然，相关庙宇和法事场馆的建设也是不可欠缺的。再有，修缮历史遗留的婆罗门祭祀古迹，也会起到锦上添花的效果。如果能够做到如上所述的措

施，加上婆罗门教植根于广大泰国民众心中的诸如天神信仰、礼仪、仪式甚至巫术的影响力等传统的元素，那么泰国婆罗门教的发展方向必将是明晰的，获得现代复兴也是能够期许的，关心泰国婆罗门教传播与发展的学者对此是抱有信心的。

结语

在泰国的内部环境及外部环境的共同作用下，泰国的婆罗门教呈现出商业化、融合化及国际化等世俗化发展特点。此外，在全球化越来越深入的背景下，婆罗门教与社会的关系将会变得更加紧密，婆罗门教教义及其外在的表现形式都将发生深刻的变化，如果泰国婆罗门教能抓住当今社会发展所带来的机遇，结合自身特点与需求来发展自己，通过变革获得复兴则是能够期许的。

注释:

[1] 笔者在泰国调研期间发现有相当一部分泰国宗教研究学者对婆罗门教的天神信仰及祭祀、苦修等观念极不认同,认为它这些观念与小乘佛教所主张的修戒、定、慧“三学”(通过守持戒律,修习禅定而获得智慧)、“八正道”(八种正确的思维和行动方法),是相违背的。

[①] 吴圣杨:《婆罗门教信仰与泰人的礼法文化》,《太平洋学报》2007年第8期。

[②] 同1

[③] 段立生:《泰国文化艺术史》,北京商务印书馆,2005年,第52、77页;【泰文】敦拉亚拍·比利差叻:《泰国社会婆罗门社区的历史》,“印度象神”网站,网址:<http://www.siamganesh.com/thaihindusociety.html>,2008年4月5日;贺圣达:《缅甸史》,人民出版社1992年版,第17页;姜永仁:《婆罗门教、印度教在缅甸的传播与发展》,《东南亚》,2006年第2期;【泰】苏梯翁·蓬沙拜布拉,杨光远译:《泰国的婆罗门教和佛教》,云南民族学院学报,1989年第4期,第39页;吴圣杨:《婆罗门教信仰与泰人的礼法文化》,《太平洋学报》,2007年第8期,第17-23页。

[④] 【泰】苏梯翁·蓬沙拜布拉,杨光远译:《泰国的婆罗门教和佛教》,云南民族学院学报,1989年第4期,第39页。

[⑤] 【泰文】《暹罗婆罗门教及其教团的历史》,《婆罗门教神庙》,《泰国青少年百科全书》,第34卷,第1章,泰国青少年百科全书网站,网址:<http://kanchanapisek.or.th/kp6/New/sub/book/book.php?book=34&chap=1&page=t34-1-infodetail02.html>。

[⑥] 【泰文】《暹罗皇家婆罗门的职责》,《婆罗门教神庙》,《泰国青少年百科全书》,第34卷,第1章,泰国青少年百科全书网站,网址:<http://kanchanapisek.or.th/kp6/New/sub/book/book.php?book=34&chap=1&page=t34-1-infodetail07.html>。

[⑦] 同6

[⑧] 这是笔者在泰国调研期间朱拉隆功大学语言学系的阿南·劳泽伦育教授对笔者所说。[⑨] 综合泰国《民族》杂志网站关于该现象的报道,网址:www.oknation.com。

[⑩] 这是泰国皇家婆罗门教士排名第16位的吉诺教士对笔者说的。

[11] 【泰文】敦拉亚拍·比利差叻:《泰国社会婆罗门社区的历史》,“印度象神”网站,网址:<http://www.siamganesh.com/thaihindusociety.html>。

[12] 《关于我国社会主义时期宗教问题的基本观点和基本政策》,《新时期宗教工作文选选编》,宗教文化出版社,1995年,第53页。

[13] 《王林自称“没给明星开过光”表演从不收钱》,凤凰网,2013年10月23日,网址:http://news.ifeng.com/society/special/wanglin/content-3/detail_2013_10/23/30569076_0.shtml。

[14] 吕大吉主编:《宗教学通论》,中国社会科学出版社,1989年7月第一版,第526—527页。

A Study of the Diverse and Inclusive Ethnic Culture in Yunnan

Zuo Yongping¹ and Chen Yong²

This passage is an initial result of 2012 Humanistic and Social Science Research Project of the Ministry of Education (No. 12XJA 85004) and 2012 Traditional Ethnic Culture Protection Project of Pu'er (No. PCY [2012]168)

Abstract

The culture of Yunnan is open, diverse, inclusive and innovative, and is thus a typical example of multicultural integration of the Chinese nation. The ethnic groups of Yunnan Province make abundant use of the geographical advantages of the golden latitude, capture the essence of Chinese and Hindu civilization, are engaged in constant adaptation and innovation, thus create the dynamic multicultural harmony in Yunnan.

Keywords: Yunnan, Diversity, Ethnic Culture

¹ Zuo Yongping, Lahu, Ximeng, Yunnan, Professor of Pu'er University

² Chen Yong, Han, Pu'er, Yunnan, Associate Professor of Pu'er University

Yunnan is not just a province in China, it's more of a cultural icon. Yunnan is unique in several aspects: it's the origin of the history of china, with the Yuanmou Man living there 1,700,000 years ago; among the 56 nationalities of China, 25 are indigenous peoples in Yunnan; with 587 chieftains, it had the most complex ethnic minority administration system in Chinese history. It's the paradigm of multicultural coexistence in China. The most prominent feature of Yunnan is the numerous ethnic groups and the resulting multiculturalism that have long existed in its history. Why have these different ethnic groups gathered here? How have they been living together for the past thousands of years and preserved so well their unique cultures and traditions?

First, the Golden Latitude and Yunnan

Yunnan Province has the biggest number of ethnic minority groups in China. Apart from the Han, there are 25 ethnic groups with a population of more than 4000: Yi, Bai, Hani, Zhuang, Dai, Miao, Lisu, Hui, Lahu, Wa, Naxi, Yao, Tibetan, Jingpo, Buyi, Pumi, Nu, Achang, De'ang, Jinuo, Shui, Mongolian, Blang, Dulong and Manchu. Among them, 15 nationalities live just in Yunnan: Bai, Hani, Dai, Lisu, Wa, Lahu, Naxi, Jingpo, Blang, Pumi, Achang, Jinuo, Nu, De'ang and Dulong. The indigenous ethnic groups mainly derive from the Diqiang of the north-west, the Baiyue of the south-east, the Baipu of the Mon - Khmer

group of southern Asia, the Miao and Yao, and Mongolian, Hui and Manchu after the Yuan Dynasty. Yunnan is really the museum of Chinese nationalities. The reason why they all gather here is the gifts of the golden latitude.

Latitude 23 degrees north is the key here, the "Golden Latitude" covers the areas around the crossing point of 23°N and 100°E and between 20°N and 28°N. This is the undisputed golden line, whether from the perspective of China or of the world. At the Golden Latitude, to the west, there developed the Indus civilization, the Mesopotamia civilization, and the Nile River civilization, and to the east, across the Pacific, there was the Maya civilization in Mexico. On this line of civilization, there also developed Buddhism, Islam and Christianity, and it covers the largest desert, the richest oil resources, widespread natural forests and diverse ethnic groups. Yunnan is endowed with every gift of nature, except desert and oil, and this is the basis of the multicultural society here.

Yunnan extends across eight latitudes, and spans 394,000 square kilometers, with the longest distance from east to west being 864.9 kilometers and from north to south 990 kilometers. The terrain is largely mountainous, with high elevations in the northwest and low elevations in southeast. The highest point is the Kawagebo Peak in Deqin County on the Diqin Plateau,

which is about 6,740 meters; and the lowest is in the Red River Valley in Hekou County, near the Vietnamese border, with an elevation of 76.4 meters. The terrain of Yunnan is marked by high mountain chains, distinct canyon region and various lakes. Lancang Jiang, Nujiang and Honghe flow through the province from north to south. The pasture on the northern plateau and the tropical rain forests in the south are testimony to the high biodiversity of Yunnan. The geographical conditions and rich natural resources provide the basis for the ethnic diversity here.

Human beings rely on food to survive, the nomads need pasture to raise cattle and sheep, the farmers need arable land, and the hunters need forests and edible plants, but all these resources are not unlimited. As a result, humankind engages in endless wars to fight for these resources. Yunnan is endowed with rich resources and has experienced few wars, compared with the constant battles in the north of China. The difficult road traffic secludes this area and offers natural protection for the nomads, farmers and hunters gathering here. For thousands of years, different ethnic groups find their homes here while sharing natural resources with others. Multiracial coexistence finds its best examples here: the Dai people live near the river and on the rice, the two-storey buildings allow them to overcome the damp and subtropical diseases; the Wa people are adapted to the high

mountains, live by hunting and collecting fruits, and in simple houses. These two groups have no conflict in using natural resources, instead they share and barter goods with each other. In Menglian County, during the harvesting season of Dai people, Wa people will offer their help and bring their stuff from the mountain to exchange for the rice, cloth and daily goods of Dai. The Dai people call this routine “Binnongsaihai”, meaning “the pairing of relatives”, which represents the positive interaction and sharing of resources between different ethnic groups.

Second, Two Kinds of Civilization and Yunnan

Yunnan is located in the north of Indo-China Peninsula. According to current research about the ancestry of modern human beings, modern humankind originated in Africa, which had to pass through Yunnan to reach East Asia. This road of life has since become the bridge of communication between different kinds of civilization. The Hindu civilization and Chinese civilization have converged in Yunnan to form the “Indo-China Culture.” Geographically, Indo-China refers to various countries in the Indo-China Peninsula, culturally, it combines both the Hindu and Chinese civilization, including the area of Yunnan. The British H. R. Davis compares Yunnan to the “link between India and the Yangtze River.” The culture of

Yunnan is different from that of Hindu, a Yunnan culture that shares some features of the Hindu civilization, but also has its own unique characteristics should be a more accurate label. In *The Forming of Yunnan*, the author Yangbin, who teaches in the department of history at National University of Singapore, describes the importance of Yunnan in Indo-China Culture, “Before the modern times, there was not a clear line of distinction between what we now call the southwest of China and the Southeast Asia. Before Yuan Dynasty, Yunnan was more closely related to Southeast Asia than to the then central areas of China. At that time, the economic and cultural ties between Yunnan, South Asia and the Indian Ocean were far more important than those between Yunnan and the then central areas of China. You may as well say that, at that time, Yunnan is a part of Southeast Asia rather than of China.” We may not agree with this point of view, but it speaks a lot about the unique cultural characteristics of Yunnan, which contributes to the cultural diversity of China.

In Mansai village at Menghai County, Xishuangbanna, all people are Dai. What’s surprising is that in this small village there is both a Burmese temple of Buddhism and a mosque of Islam. Half of the Dai people in the village believe in Buddhism, and half in Islam, this embodies the diversity of religious faiths in Yunnan. Religious faiths are very diverse in Yunnan, including

Hinayana Buddhism, Chinese Buddhism, Tibetan Buddhism, Taoism, Islam, and Christianity, plus the primitive religion and nature worship of the ethnic minorities. It is really the museum of Chinese religion. Various kinds of languages are also developed in Yunnan, besides Chinese characters, there are Tai languages, such as Dailewen, Dainawen, Daibengwen, Jipingdaiwen; languages of Yi, the Dongba script of Naxi, Sanskrit of Tibetans and the Mongolian Script. Yunnan is also a museum of written languages, which includes Chinese, pictograph and alphabet,

Third, Ethnic Diversity and Multiculturalism

Yunnan not only has a big number of ethnic groups, more importantly, these groups are not separated from each other, but are scattered across the region, which are often described as “small settlements and mixed bigger communities.” The ethnic diversity of Yunnan is manifested in the following aspects:

Firstly, the different ethnic groups are scattered across the whole province. In total, there are 29 minority autonomous counties, none of which is occupied just by one minority group, and none of the groups only live in one county. Some of the counties account for 4 different nationalities, such as “Shuangjiang Autonomous County of the Lahu, Wa, Blang and Dai” in Lincang,

which is very rare in China. There are eight autonomous prefectures and eight prefecture-level cities, in which the ethnic minorities do not always represent a small proportion of the population. For example, in Pu'er city, the biggest prefecture-level city in Yunnan, there are 14 indigenous ethnic groups. Among the nine counties and one district, nine are minority autonomous counties, 61% of the population is minorities, and therefore it's a typical multiracial region.

Secondly, there are diverse ethnic culture in Yunnan. Each ethnic group has its own unique culture and most of them have different branches of cultures, which embodies what the Chinese anthropologist Fei Xiaotong has referred to as “each has its own unique beauty.” The Yi people, who used to establish the powerful Nanzhao Regime, has a long history and rich cultural heritage, the folk tale *Ashima* is the symbol of Yunnan, the Yi epic *Meige*, which has more than 5,775 lines, is one of the cultural treasures of Yunan. The spectacular Yuanyang Hani rice-paddy terracing is the emblem of human adaption to nature, and has become a well-known World Heritage Site. The Kingdom of Dali, which was established by the Bai people by the side of Canshan and Erhai Lake, has inspired the later generations, and the “Third Month Fair”, which has more than 1000 years of history, is known far and wide. The Naxi

people do not have a big population, but they have created the amazing pictograph, the Dongba script, which are still in use today. The Dai people not only have magnificent Burmese temple, and Water Splashing Festival, they are the very few people who mainly live on glutinous rice, and thus form the culture of glutinous rice around the area of the Mekong. Two other ethnic groups also show unique characteristics, one is the Wa people, who have created the Cangyuan drawings on the rocks more than 3000 years ago. Among the singing and dancing accompanied by the wooden drum, we experience what the ancient civilization is like; the other one is the Lahu, who have preserved the customs of the hunting nomads and have sung and meandered from the ancient past to the 20th century, they are the nation who play the guitar, which is the one and only in China. The wonders of the culture in Yunnan do not stop here, we are amazed not just by its uniqueness, but also by the environment which nourishes its diverse and sustainable development.

Thirdly, there are the flourishing branches of the ethnic groups, which are one of its major features. In the 1950s, some ethnic groups claimed dozens of titles, in total, there are 260 in Yunnan Province, all these self-claimed titles are their different branches. After the identification of nationalities, the Yi and Hani account for

the biggest number of branches. “*The Brief History of Yi* lists 35 self-claimed titles and 44 granted titles in *The Brief List of Self-claimed and Granted Titles of Yi*.” It means that the Yi people have more than 35 branches. Besides, the Hani have 25 branches and Dai 9, even the small group of Lahu have the branches of Lahuna, Lahuxi, Lahupu and Lahuni. The flourishing branches embody the diversity within the ethnic groups, which lays the foundation for the multiracial society of Yunnan at large, it also represents the political and cultural inclusiveness among these groups. An important reason for the formation of these branches is the exchange and communication between different cultures. First, this group has to be open to other cultures, ready to communicate and exchange with them; second, the other cultures also need to have these qualities. It’s only through these two-way exchanges that the branches of ethnic groups can come into being, and form a culture that has its own unique characteristics while showing local features and the influences of other cultures.

Fourth, the Adaptive and Innovative Culture

The adaptation of a culture is its instinctive act for preserving itself, the ability and awareness of adaption is very important and is the key to its balanced and sustainable development. The situation in

Yunnan of “small settlements and mixed bigger communities” is the results of cooperative efforts of adaptation among the different ethnic cultures. During the Warring States period, Zhuangqiao, the general of Chu, came to Yunnan. In order to survive, he decided to adapt his troops to the local environment, “ordering his troops to govern the area, follow the local customs, and lead the local people.” In the Western Han Dynasty, counties were set up in Yunnan, there was the influx of the Han people who were all accustomed to the local cultures, this phenomenon lasted until the Ming Dynasty. The aim of the adaptation of culture is to preserve itself through assimilating the good qualities of other cultures, if it’s not done well, it will become acculturation. Among the 25 indigenous ethnic groups in Yunnan, the Yi has a population of 5,028,000; Jinuo 23,143; De’ang 20,556; Dulong 6,930. The biggest group is nearly thousands of times larger than the smallest one. For them to live together and preserve its own ethnic identity, inclusiveness and adaptation are the most important factors, besides the uniqueness of Yunnan. A typical case of this kind of adaptation is called “Ganjie”: every ten or seven days, people of different regions and nationalities all gather together in one place to exchange and communicate with each other. This activity involves different ethnic groups and provides a stage for the cultural communication and innovation.

Today “Ganjie” gets even busier, at Lancang Autonomous County of the Lahu, “Ganjie” takes place every seven days in the county town. Different ethnic groups, including Lahu, Wa, Dai, Aini, Yi and Han, all gather together to trade on the street of more than 1000 meters long. Some people are dressed in traditional national costumes, some in jeans, others in mixed styles, together they represent the diverse and dynamic multiculturalism in Yunnan.

Innovation is currently a widely cited word, but it actually has always been in the ethnic culture of Yunnan Province. Contrary to the traditional opinions, the ethnic groups of Yunnan are very open to new and different cultures. For example, the Lahu people are known to be quiet, shy and self-contained, but they can quickly accept new things from outside cultures. The guitar is a typical Western musical instrument, mostly played by fashionable young people in China, but the Lahu, after first coming into contact with it in the 19th century, loved and quickly learned how to play it. At Laodabao Village of Lancang County, nearly everybody can play the guitar, they even played it on the CCTV shows. The guitar has become part of their lives. The other amazing phenomenon is the Twins Festival at the Mojiang Hani Autonomous County, which has become an international festival. Although in traditional Hani culture, the twins are unlucky, nowadays

they have become the pride and name cards of this area. The other example typifies the cultural creation of the sacred and the secular. There is the “Holy Fish Festival” at Menglian County, the Holy Fish have been set free by Buddha with a sacred ceremony. Today, after the ceremony, thousands of people rush into the river to catch the fish and turn this occasion into a carnival. With the religious tradition, the support of the government and the participation of different ethnic groups, this activity has become a festival that shows both religious and secular characteristics. The three cases mentioned above are the typical examples of cultural adaptation and innovation. It’s these kinds of activities that contribute to the multicultural coexistence in Yunnan Province.

References

Cheng Yinghong. "A Study of the Formation of Chinese Nation in Terms of the Relations between Yunnan and China." *Modern China* 2009-3 (Issue 106)

The Book Editing Board of Yunan Press Group. *The Yi of Yunnan, China*. Kunming: Yunnan National Press. 2011-6

Huangze. "A Study of the Branches of the Ethnic Minorities in Yunnan from the Perspective of Ethnic Groups." *Southwestern Frontier Nationalities Study* 2003-1(issue1)

The Sixth Census Data <http://www.stats.gov.cn/> 2011-4-28

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย - จีน
สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

Developing Thai-Chinese Folk Electronic Books for Foreign Students

เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศที่มีต่อการเรียนโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน 10 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องแบ่งของน้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจอกเจาะมะพร้าว กำเนิดต้นข้าว กระท่ายตีนตุ้ม เตากำบุง หม่าปากกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอาลี และปากเป็นเอก แต่ละเรื่องจะมีแบบฝึก และเมื่อทำกิจกรรมเสร็จ จะมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 40 ข้อ

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศดังนี้ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำนวน 10 เรื่อง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในด้านค่าใช้จ่ายประกอบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ด้านสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ด้านแบบทดสอบสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.05/83.75 และผู้เรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, นิทานพื้นบ้านภาษาไทย - จีน

Abstract

To improve and to find the efficiency of English Chinese folk electronic books by the standard 80/80. And studying satisfaction of foreign students towards learning by using English Chinese folk electronic books. The research populations are 20 senior Chinese students of Rajabhat University during the academic year 3/2555. Research tools are the English-Chinese folk electronic books such as: Nampung Yoddiow, Noonoi Tangmo, Krarog Joh Maprao, Kamnued Tonkhao, Kratai Tuentoom, Tao Gab Ngoo, Mahpa Gab Tonmai Saksit, Mah Aree And Pak pen aek. Each electronics book consists of a practice, and a test 40 with items.

The results showed that the suitability of explanation of the electronic book is at a high level, the average is 3.89 and standard deviation is 0.33. For media learning suitability, the average is 3.89 and standard deviation is 0.30. For the test for evaluation of learning, the average of suitability is 3.95 and standard deviation is 0.24. The efficiency of English Chinese folk electronic so is 83.75 and students who learn by using English Chinese folk electronic books are satisfied at a high level.

Keywords: Electronic Books, Thai-Chinese Folk

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ การเรียนรู้ภาษาต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ในการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากการสอนสะกดคำ การอ่านออกเสียงและไวยากรณ์ไทยแล้ว ยังต้องสอดแทรกเนื้อหาการเรียนการสอนในบริบทไทยศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจทั้งภาษาและวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเรียนการสอน เมื่อผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทย เช่น เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อทัศนคติ ค่านิยมของคนไทยแล้ว ก็จะเข้าใจวิถีคิด การกระทำตลอดจนคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารของคนไทยด้วย นอกจากนี้การสอนแบบสอดแทรกวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากการเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการสอน โดยเลือกเนื้อหาของ นิทานพื้นบ้านประเภทคติสอนใจจำนวน 10 เรื่อง เช่น เรื่องม้าอาวรี เรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว ซึ่งเรื่องที่เลือกมาทั้งหมดนั้นจะสอดแทรกวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ปรากฏเห็นได้ชัด คือ เรื่องของความเห็นใจ รู้จักเกรงอกเกรงใจผู้อื่นหรือความเพียรพยายาม แล้วสร้างเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างการอ่านแก่นักศึกษาต่างชาติผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเกิดความรู้พื้นฐานทางการอ่านออกเสียงและฝึกฝนการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านไปพร้อมกับสอดแทรกวัฒนธรรมและสังคมของคนไทยลงในนิทานพื้นบ้าน ทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจวัฒนธรรมและสังคมได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย- จีน สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศที่มีต่อการเรียนโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ันวัตกรรมเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน เพื่อใช้ฝึกเสริมทักษะการอ่านของนักศึกษาชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 10 เรื่อง
2. เป็นแนวทางสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศในด้านต่างๆ

สมมุติฐานของการวิจัย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทยสำหรับชาวต่างประเทศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย ซึ่งแต่ละเรื่องจะประกอบด้วย เนื้อเรื่องนิทานพื้นบ้านภาษาไทย- จีน คำศัพท์ และแบบฝึกหัด โดยกำหนดนิทานพื้นบ้านเพื่อสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับชาวต่างประเทศ โดยคัดเลือกจากนิทานพื้น

บ้าน ประเภทคดีสอนใจ ซึ่งสอดแทรกวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ปรากฏเห็นได้ชัดในด้านต่างๆ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องแบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจกเงาชะมะพร้าว กำเนิดต้นข้าว กระทายตื่นตูม เต่ากับงู หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอาเรีย และ ปากเป็นเอก

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 20 คน

3. ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา

ขอบเขตสถานที่ที่ศึกษา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2555 – กุมภาพันธ์ 2556

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย – จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้เครื่องมือในการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน จำนวน 10 เรื่อง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้าน ไทย-จีน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ขั้นตอนในการสร้าง

ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน จะประกอบด้วย เนื้อหา นิทานพื้นบ้าน และแบบทดสอบหลังการอ่านจบเนื้อเรื่อง มีขั้นตอนการสร้างโดยประยุกต์จากขั้นตอนการออกแบบและสร้างสื่อของไชยยศ เรืองสุวรรณ (2551: 110-112) 5 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์ (Analyze)

การวิเคราะห์ การสร้างนิทานอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย-จีน ผู้ศึกษาวิเคราะห์ถึงกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งสามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้แต่ยังไม่ถูกต้อง ขาดการจับใจความสำคัญของเรื่อง และสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เมื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาของกลุ่มประชากรดังกล่าว จึงวิเคราะห์การเลือกใช้สื่อ ที่จะช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพนั่นก็คือการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานภาษาไทย-จีน โดยเลือกนิทานพื้นบ้าน ที่มีเนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายและสอดแทรกมรดกทางวัฒนธรรม ลักษณะสังคม วิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และยังให้ข้อคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้น

เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านที่นำมาใช้ในการเรียน วัฒนธรรมคือ นิทานพื้นบ้าน ประเภทคติสอนใจ เช่น เรื่องม้าอารี เรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว ซึ่ง เรื่องที่เลือกมาทั้งหมดนั้นจะสอดแทรกวัฒนธรรม ของสังคมไทยที่ปรากฏเห็นได้ชัดคือ เรื่องของ ความเห็นใจรู้จักเกรงอกเกรงใจผู้อื่น หรือความ เพียรพยายาม ผู้วิจัยจึงได้นำนิทานพื้นบ้านที่ได้คัด เลือกจำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ แบ่งของ น้ำผึ้งหยด เดียว หนูน้อยแดงโม กระรอกเจาะมะพร้าว กำเนิด ต้นข้าว กระจ่างตีนตุ่ม เตาถักบุง หม่าปากับไม้ คักคัลสิทธี ม้าอารี และปากเป็นเอก เพื่อนำมาสร้าง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และแบบทดสอบ

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสร้างเกี่ยวกับ หัวข้อต่อไปนี้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสรุปเรื่องได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมของตัวละครได้ บอกลักษณะนิสัยตัวละครได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้ บอกความหมายของคำศัพท์ที่ได้ บอกประโยชน์ของ การอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้ บอกข้อคิดและ คุณธรรมจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นออกแบบ (Design)

จัดทำต้นฉบับ (Storyboard) หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านที่ประกอบด้วย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้าน 10 เล่ม แล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 ขึ้นพัฒนา (Develop)

เลือกโปรแกรมในการดำเนินการสร้าง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีน 10 เรื่อง ได้แก่ แบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อย

แดงโม กระจ่างตีนตุ่ม เตาถักบุง หม่าปากับไม้คักคัลสิทธี ม้าอารี และปากเป็นเอก สำหรับฝึกทักษะการอ่าน สำหรับนักศึกษาจีนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ดำเนินการสร้างเรื่องอิเล็กทรอนิกส์โดยสร้างภาพ โดยมีภาพประกอบเรื่อง คำศัพท์ แบบฝึกหัด เฉลย แบบฝึกหัด จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ พิจารณาตรวจสอบเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนและ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 ขึ้นนำไปใช้/ทดลองใช้ (Implement/Tryout)

นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรระดับสูง ของศูนย์การ สอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 10 คน เพื่อ หาข้อบกพร่องของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ความยากง่ายของภาษา ความชัดเจนของตัว หนังสือ ความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละหน้า เวลาใช้ในการอ่าน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นประเมินและปรับปรุง แก้ไข (Evaluate and Revise)

เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นจากการศึกษา โดยตรงว่า เมื่อเรียนจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้าง ขึ้น ผลที่ได้รับนั้นเป็นไปตามเกณฑ์หรือต่ำกว่า เกณฑ์การประเมิน โดยสร้างแบบประเมินหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน แล้วนำมาประเมิน ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบโดยใช้มาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคอร์ท์ (Likert) แล้วปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่จะ นำไปใช้

2. ขั้นตอนในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับดังนี้

2.1.1 ศึกษาเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยได้ใช้นิทานพื้นบ้าน จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ แบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจอกเจาะมะพร้าว กำเนิดต้นข้าว กระจ่างตื่นตูม เต่ากับงูหมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอารี และปากเป็นเอกลนำมาสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และแบบทดสอบ

2.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและจำนวนข้อสอบที่ต้องการสร้างเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ สรุปเรื่องได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครได้ บอกลักษณะของตัวละครได้ เรียงลำดับที่เกิดขึ้นในเรื่องได้

บอกความหมายของคำศัพท์ได้ บอกประโยชน์ของการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้ บอกข้อคิดและคุณธรรมจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1.3 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบที่ดีและวิธีหาค่าความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของข้อสอบจากหนังสือการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา การวัดและประเมินการศึกษาของประภาพร ศรีตระกูล (2549: 166 -171) พื้นฐานการวิจัยการศึกษาของบุญชมศรี สะอาดและคณะ (2549: 49 – 52) และเทคนิคการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบของสมนึก ภัททิยธนี (2544: 202-234)

2.1.4 นำตารางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้เสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความ

สอดคล้อง จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คน

2.1.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้และจำนวนข้อสอบที่ต้องการสร้าง โดยสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก 1

2.1.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม ภาษาเขียน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้คำแนะนำ

2.1.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1.8 นำแบบทดสอบ ไปทดสอบกับนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรระดับสูง ของศูนย์การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) แล้วทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 1.00 และเป็นข้อสอบที่ครอบคลุมเนื้อหา

2.1.9 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (r)

2.2 แบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ จิตวิทยาการเรียนการสอน (ปรางทอง แก้วเหล่ายุง, 2548: 22) และจิตวิทยาการศึกษาของประสาธ อิศรปริดา (2552: 310 – 330)

2.2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความพึงพอใจของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 :36 - 42)

2.2.3 กำหนดประเด็นของการสำรวจ ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อตัวสื่อ และความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหา โดยนำหลักแนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอ่านของวิกฟิลด์ (Wigfield.1999) และหลักการสร้างแรงจูงใจของ อารี พันธุ์มณี (2546 : 78) มาเป็นกรอบในการสร้างรายการคำถาม

2.2.4 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย 2 ภาษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

2.2.5 นำผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรหาค่า IC ของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 :219 - 221) แล้วทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 ผลการประเมินข้อคำถามมีค่า IC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะ

2.2.6 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามกับประเด็นเนื้อหาและสื่อของความพึงพอใจในแต่ละข้อ

2.2.7 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไป

ทดลองใช้ (Try-out) กับการศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรระดับสูง ของศูนย์การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 10 คน ที่ได้เรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน มาแล้ว นำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ มาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ T-test (Dependene Samples) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 1.82 – 4.80 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.8 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ตัดไว้ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ปรากฏได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

2.2.9 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ลงในกระดาษ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ขออนุญาตคณะมนุษยศาสตร์ใช้ห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา

1.2 จัดเตรียมสถานที่ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ และตรวจสอบความพร้อมในการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นผู้วิจัยให้นักศึกษาศึกษาวิธีใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน จากคู่มือการใช้เพื่อทำความเข้าใจก่อนเริ่มต้นเรียน

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน โดยแนะนำวิธีการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้น

บ้านให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ล่วงหน้าก่อนเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านที่สร้างขึ้น

1.4 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำข้อสอบย่อยหลังเรียนแต่ละเรื่อง จำนวน 10 ข้อ

1.5 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ และทำแบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านจำนวน 23 ข้อ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย 2 ภาษา สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์คุณภาพ 80/80 โดยการหาค่า E1 และ E2 (เผชิญกิจระการ, 2544 : 49)

2.2 วิเคราะห์การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย 2 ภาษา สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยใช้วิธีของ กูดแมน เฟรทเซอร์ และชไนเดอร์

2.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อเพื่อแปลความหมายของข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชมศรี สะอาด, 2543: 69 - 71)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ไทย-จีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ไทย-จีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำนวน 10 เรื่อง โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านคำชี้แจงประกอบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ด้านสื่อการเรียนรู้มี

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ด้านแบบทดสอบสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24

2. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.05/83.75

3. ผู้เรียนที่เรียนโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ในการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากการสอนสะกดอ่านออกเสียงและไวยากรณ์ไทยแล้ว ยังต้องสอดแทรกเนื้อหาการเรียนการสอนในบริบทไทยศึกษา เช่น วัฒนธรรม ศาสนา สังคม เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจทั้งภาษาและวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษา สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังที่ นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2547 : 268 – 278) ได้กล่าวว่า ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น หากผู้สอนสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ด้วยย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ถูกต้อง เพราะเมื่อผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทย เช่น เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมของคนไทยแล้ว ก็จะเข้าใจวิถีคิด การกระทำ ตลอดจนคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารของคนไทยด้วย นอกจากนี้การสอนแบบสอดแทรกวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากการเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย เพราะเมื่อผู้เรียน เรียนรู้วัฒนธรรมไทยในขณะที่เรียนภาษาแล้ว เขาย่อมเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของชาติตน ซึ่งส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจการใช้นิทานพื้นบ้านเพราะเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมกิจกรรมการอ่าน เพราะนิทานพื้นบ้านมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทย ดังที่ วิเชียร เกษประทุม (2550 : 65-69) นิทานพื้นบ้านมีลักษณะเป็นเรื่องเล่าใน

รูปมุขปาฐะ ต่อมาบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและ เป็นเครื่องมือสั่งสอนศีลธรรม นิทานจำนวนมาก ได้รับอิทธิพลทางศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ทำให้นิทานเกิดการแพร่หลายไปทุกท้องถิ่น เช่น นิทานท้องถิ่น นิทานเรื่องสัตว์ เป็นต้น จึงสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศ เกิดการ เรียนรู้วัฒนธรรมไทย

ผู้วิจัยจึงได้นำนิทานพื้นบ้านที่ได้คัดเลือกจำนวน 10 เรื่อง สร้างเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างการอ่านแก่นักศึกษาต่างชาติผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากปัจจุบันความเจริญด้านเทคโนโลยีการสื่อสารได้พัฒนาไปอย่างกว้างขวาง การพัฒนารูปแบบการอ่านมีมากยิ่งขึ้น เพราะมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือและห้องสมุดกำลังจะกลายเป็นของล้าสมัย และจากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าสิ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในการอ่านได้เป็นอย่างดีคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างทักษะการอ่าน และใช้การนำเสนอในลักษณะภาพเคลื่อนไหวที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านตอบสนองกับเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่สุทธิลักษณ์ สูงห้างว่า (2551 : 18) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อยู่ในรูปแบบของการอ่าน เป็นนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องแบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจกเงา มะพร้าว กำเนิดต้นข้าว

กระต่ายตื่นตูม เต่ากับงู หมากปากกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอาารี และปากเป็นเอก สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.05/83.75 หมายความว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ร้อยละ 80.05 และผลลัพธ์จากการเรียนรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) นิทานพื้นบ้าน ร้อยละ 83.75 แสดงว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทำให้สามารถนำไปเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก

1. ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ตามทฤษฎีแนวคิดของ ไชยยศ เรื่อง สุวรรณ (2551:77) ตามลำดับขั้น คือ วิเคราะห์ (Analysis) ออกแบบ (Design) พัฒนา (Develop) และนำไปใช้/ทดลองใช้ (Implement/tryout) ประเมินและปรับปรุงแก้ไข (Evaluate and Revise) และการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ (2548: เว็บไซต์) ซึ่งจัดสภาพแวดล้อมในการผลิต ลักษณะการรับรู้ของคน หลักการจัดองค์ประกอบ โดยคำนึงถึงเอกภาพความกลมกลืน ความสมดุล ความต่อเนื่องในการมองเห็นและแหล่งสำหรับการจัดองค์ประกอบ ข้อความงานกราฟิก งานนำเสนอ ข้อความอ่านง่ายชัดเจน สั้นกะทัดรัด มีภาพจุดประสงค์เพื่อสร้างความสนใจและความประทับใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545:เว็บไซต์) การที่จะให้การศึกษาหรือการเรียนรู้ได้พัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าช่วยในการ

ศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีสำคัญที่ประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางสามารถใช้เป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้ได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงและการมีปฏิสัมพันธ์ คือสื่อในลักษณะที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์นั่นเอง และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจ การตอบสนองที่รวดเร็วของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้ทั้งสีสันภาพ ทำให้เกิดความตื่นเต้นและไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังที่มีผลงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยพัฒนาและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น งานวิจัยของ วิไลรักษ์ บุญงาม (2550) เรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องภาคตัดกรวย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 งานวิจัยของถาวร นุ่นละออง (2550) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องร่างกายมนุษย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 งานวิจัยของ วีรณัฐ สกุลเหลืองอร่าม (2553) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการผลิตสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์ งานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ สูงหว่า (2551) เรื่องการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้การดำเนินเรื่องแบบสาขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโพหนอง งานวิจัยของ เรือเอก กิ่งกุล เกษประเสริฐ (2554) การสร้างแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านออกเสียงของชาวต่างชาติในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับนายทหารเวียดนาม ศูนย์ภาษากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เป็นต้น งานวิจัยที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้น มีผลวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือที่ได้รับความ

นิยมในการนำมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

2. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้านไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ นิตานเรื่องแบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจอกเจาะมะพร้าว กำเนิดต้นข้าว กระจ่างต้นตม เต่ากับงู หม่าป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอาารี และปากเป็นเอก ผลปรากฏว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรภรณ์ เพิ่มยินดี (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องอาหาร และโภชนาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น มีค่าประสิทธิภาพ 80.65/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนิตย์ ตะเพียนทอง (2551 : 62) ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รายวิชา ขนมอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่าเท่ากับ 82.71/81.50 แนวคิดและเหตุผลดังกล่าว ทำให้การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้านไทย-จีนมีประสิทธิภาพ 70.50/83.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน และผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาอื่นๆ และระดับอื่นๆ

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้านไทย-

จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้าน มีการออกแบบตามแนวคิดของ ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2551: 110-112) และมีการออกแบบที่มีความสมบูรณ์ในตัวบทเรียน มีเนื้อหาสาระ เค่าโครงเรื่องง่าย เนื้อเรื่องสั้น เน้นบทบาทของตัวละครมากกว่าความรู้สึกนึกคิด มีภาพประกอบสวยงาม อ่านแล้วสนุกเพลิดเพลิน เริ่มจากเรื่องง่ายไปเรื่องยาก ซึ่งเหมาะกับการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับต่างชาติ เนื่องจาก การใช้นิตานเป็นสื่อในการเรียนรู้ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ ดังที่ ศรีวิไล พลมณี (2545: 188) ได้กล่าวว่า หลักการสอนภาษาที่สองนั้นต้องสอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวออกไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว จากง่ายไปหายาก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำนิตานพื้นบ้าน มาออกแบบเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้านไทย-จีน เพื่อเป็นสื่อส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศ เนื่องจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ อยากอ่านมากขึ้น มีรูปแบบสีสันสวยสะดุดตา ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเบื่อ และเกิดการเรียนรู้อย่างฝังจำ ประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพสไลด์ รูปภาพที่สวยงาม ตัวอักษรที่สวยงามชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และสามารถฟังเสียงนิตานได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2548: เว็บไซต์) ผู้วิจัยเห็นว่านักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตานพื้นบ้าน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเป็นเพราะ เรื่องที่เรียนมีลักษณะเป็นนิตานพื้นบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิ่งแก้ว อุตถากร (อ้างใน อรชร วงศ์ษา, 2548: 13) ที่กล่าวว่านิตานพื้นบ้านก่อให้เกิดความ

เพลิดเพลินและเข้าใจในสิ่งแวดล้อม คตินิยมของสังคม ตลอดจนทั้งแก่นสารของนิทานพื้นบ้านยังชี้ชวนให้เห็นถึงหลักศีลธรรมและจรรยา อันเป็นความเชื่อและแนวปฏิบัติต่างๆ นอกจากความน่าสนใจของเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรัก การผจญภัย จินตนาการในเรื่องก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้หายความออยากหรืออยากเห็นของเด็กในวัยนี้จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิลักษณ์ สูงหำงหว่า (2551: 83) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสาขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า และนักเรียนมีความพึงพอใจด้านตัวสื่อ เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าขั้นตอนของการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จำนวน 10 เรื่องได้แก่ นิทานเรื่องแบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว หนูน้อยแดงโม กระจอกเจาะมะพร้าว กำเนิดต้นข้าว กระจ่างตีนตุ้ม เต่ากับงู หม่าปากกับต้นไม้

ศักดิ์สิทธิ์ ม้าอาารี และปากเป็นเอคนั้น ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านดังกล่าวค่อนข้างแตกต่างกันกล่าวคือ ผู้เรียนคนที่เรียนอ่อนจะอ่านช้ากว่าผู้เรียนปานกลางและผู้เรียนเก่ง และอาจเนื่องจากอัตราความเร็วในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ผู้เรียนจึงใช้เวลาทำแบบฝึกแตกต่างกันด้วย

1.2 การเรียนโดยใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน จะต้องทำการตรวจสอบเครื่องคอมพิวเตอร์ก่อนเรียนว่ามีสภาพพร้อมใช้ เพื่อจะได้แก้ไขได้ทันเหตุการณ์

1.3 ก่อนเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน ผู้สอนควรอธิบายศัพท์ให้ผู้เรียนก่อนที่จะศึกษาเนื้อเรื่อง และ ทำแบบฝึกหัด

1.4 ผู้สอนและนักศึกษาควรมีพื้นฐานและทักษะทางคอมพิวเตอร์ ในการเรียนรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ เช่น สารคดี เรื่องสั้น นิทานนานาชาติ

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมทักษะของผู้เรียนชาวต่างประเทศ ในด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง ด้านการคิด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กิงกุล เกาะประเสริฐ. เรือเอก. (2554). การสร้างแบบฝึกหัดอิเล็กทรอนิกส์เรื่องการออกเสียงภาษาไทยของ

ชาวต่างชาติในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับนายทหารเวียดนาม. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2543). “กระบวนการสื่อสารการเรียนการสอน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการสอน. หน้า 81-115. นนทบุรี : ชวนพิมพ์.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2551). การพัฒนาคอร์สแวร์และบทเรียนบนเครือข่าย. พิมพ์ครั้งที่ 12. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถาวร นุ่นละออง. (2550). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้

วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

นวลทิพย์ เพิ่มเกสร. “การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างประเทศ,” วารสารวรรณวิทัศน์ 4(พ.ย.47): 268-278.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

ประภาพร ศรีตระกูล. (2549). การวัดและการประเมินผลการศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประสาธ อิศรปรีดา. (2552). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.

ปรางทอง แก้วเหล่ายุ่ง. (2548). การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้าง

ความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เผชิญ กิจระการ. (2544). “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1/E2, ” การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7(1) : 44 -51; กรกฎาคม.

- พัชรภรณ์ เพิ่มยินดี. (2549). การพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องอาหารและโภชนาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานการศึกษานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิเชียร เกษประทุม. (2548). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- วิไลรักษ์ บุญงาม. (2550). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องภาคตัดกรวย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วีรนุช สกุลเหลืองอร่าม. (2553). การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการผลิตสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์. วิทยาศาสตร์ มหำบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ศรวิไล พลมณี. (2545). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ไทยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุทธิลักษณ์ สูงห้างว้า. (2551). การผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยการดำเนินเรื่องแบบสาขาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลโพททอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสานิตย์ ตะเพียนทอง. (2551). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รายวิชา ขนมอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนवलนครดิศวิทยาคม รัชมงกลาภิเชก. กรุงเทพฯ : โรงเรียนนवलนครดิศวิทยาคมรัชมง กลาภิเชก.
- อรชร วงศ์ษา. (2548). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) . วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อการพิมพ์.

การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

Agro-tourism Management of Nang-Lae Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province

มณี จำปาแพง และอภิญญา จิตมโนวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 3) เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวม มีศักยภาพน้อย เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านการดึงดูดใจ โดยภาพรวม มีศักยภาพปานกลาง ด้านการจัดการ โดยภาพรวม มีศักยภาพน้อย ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมพบว่าไม่มีศักยภาพ (2) ผลการหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการดึงดูดใจเกษตร และด้านการจัดการ (3) ผลการหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นด้านๆ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการรองรับ ด้านการให้บริการ และด้านการดึงดูดใจ

คำสำคัญ : ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

This research entitled “Agro-tourism Management of Nang-Lae Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province” was a participatory research. The purposes were 1) to study context and assess potential of agro-tourism sites, Nang-Lae Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province 2) to find out the ways to develop agro-tourism sites, and 3) to find out the ways to manage agro-tourism sites which are suitable for this community. The instruments used included; 1) semi-structured Interview 2) questionnaires.

The results were as follows: 1) The results of potential assessment of agro-tourism in Nang-Lae Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province, in overall was less in potential. To consider each aspect found that; the attractions, in overall had moderate potential, management, in overall had less potential, the access and the facilities, in overall had no potential. 2) The results of finding out the ways to develop agro-tourism sites found that in order to empower potential of Agro-tourism sites; there were four aspects to develop agro-tourism sites as: the access, the facilities, the attractions, and management. 3) The results of finding the ways to manage agro-tourism sites which are suitable for community in order to get successful performance of agro-tourism; there were four aspects to manage Agro-tourism sites; the management, the supporting, service, and the attractions.

Keywords: Potential of agro-tourism sites, agro-tourism, agro-tourism management

บทนำ

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจตามกรอบการค้าเสรีของอาเซียนที่เริ่มขึ้นในปี 2558 ที่ผ่านมานี้ก่อให้เกิดความร่วมมือใหม่ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชนที่สำคัญหลายประการ เช่น ด้านการลงทุน การเปิดสาขาบริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่า การท่องเที่ยวก็จะมีปรับตัวในกลุ่มสาขาบริการด้วย แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกและความไม่สงบภายในประเทศก็ตาม การท่องเที่ยวก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และอาจมีโอกาสพัฒนาเป็นศูนย์กลางการบริการและการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้ นอกจากนี้แนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์การสร้างฐานการผลิตที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างเข้มแข็งและสมดุลจะต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการท่องเที่ยวและการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เช่น กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับท้องถิ่นและระดับสากล และกลุ่มวัฒนธรรม เป็นต้น จากแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเชื่อมโยงกับกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภททั้ง

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม หรือธุรกิจที่สนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวของไทยและชาวต่างประเทศก่อให้เกิดการหมุนเวียนของการใช้จ่ายซึ่งจะตกอยู่ในหลายกลุ่มอาชีพช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับสังคมทั้งระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับประเทศ (ฉันทพิข วรรณนอม, 2552 : 101) จึงเห็นว่าการท่องเที่ยวในชุมชนมีบทบาทในการสร้างงานสร้างอาชีพอย่างกว้างขวาง เช่น หัตถกรรมพื้นบ้านหรือสินค้าทางการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวชุมชน จึงไม่มีขีดจำกัดในการให้บริการเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น มีนโยบายรองรับที่สามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่นมีหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล และวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะประกอบด้วยการสำรวจจัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ พัฒนาปรับปรุง พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในเขตพื้นที่ที่มีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย

การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย นับว่าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีความสำคัญ ที่น่าจะมีโอกาส

เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดเชียงราย ซึ่งในตำบลนางแลนี้มีการจัดการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์สับปรดนางแล ด้วยฝีมือของชาวบ้านที่รวมกลุ่มกันตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้การส่งเสริมการผลิต เนื่องจากผลิตภัณฑ์สับปรดนางแลเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดเชียงราย จึงได้มีการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมรายได้และการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวให้กับชุมชนในพื้นที่ตำบลนางแลได้เป็นอย่างดี อีกทั้งในอนาคตอันใกล้น่าจะมีโอกาสขยายพื้นที่การเพาะปลูกสับปรดและการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมหรือมาพักผ่อนและซื้อหาผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากสับปรดนางแลดังกล่าว แต่เนื่องจากกลุ่มผู้รับผิดชอบการท่องเที่ยวยังขาดการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้การท่องเที่ยวของตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ขาดโอกาสที่ดีที่จะทำให้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล จึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อสำรวจบริบทและศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล ค้นหาแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล และหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายให้มีความเหมาะสม

และสอดคล้องกับบริบทชุมชน และให้เกิดการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานการวิจัย

แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีความเหมาะสมกับบริบทชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research)
2. ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย (แหล่งข้อมูล)

1) ประชากร ได้แก่ ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

2) กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนการดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

สรุปผลการวิจัย.

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ในชุมชนมีจุดท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งหมด 5 จุด ได้แก่

จุดท่องเที่ยวที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน

จุดท่องเที่ยวที่ 2 ชมสวนสับปะรด

จุดท่องเที่ยวที่ 3 ป่าชุมชน

จุดท่องเที่ยวที่ 4 สวนผักปลอดสารพิษ (บ้านลุงชวน)

จุดท่องเที่ยวที่ 5 ศูนย์การเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน

ผู้วิจัยได้ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมพบว่า มีศักยภาพน้อย ($\bar{x}=2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมพบว่าไม่มีศักยภาพ ($\bar{x}=1.65$, S.D.= 0.54) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวม ไม่มีศักยภาพ ($\bar{x}=1.31$, S.D.= 0.29) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวม มีศักยภาพปานกลาง ($\bar{x}=3.02$, S.D.= 0.67) ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวม มีศักยภาพน้อย ($\bar{x}=1.97$, S.D.= 0.42)

2. ผลการหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรมีรถรับจ้างเพื่อให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว

3. ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4. ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. ผลการหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นด้านๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4. ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายพบว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว และด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ยังไม่มีศักยภาพ ส่วนด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว มีศักยภาพปานกลาง จึงได้มีแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย ทั้งสี่ด้านดังกล่าว อีกทั้งยังได้หาแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย

ในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรมีโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีการกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ มีการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาาระบบสาธารณสุขและทรัพยากรการท่องเที่ยว มีการส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีเส้นทางเดินทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัย จัดให้มีความพร้อมด้านระบบสาธารณสุขพื้นฐาน มีความพร้อมด้านอาหารและเครื่องดื่มสำหรับนักท่องเที่ยว

เที่ยว มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว

ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีการต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบรรยายแนะนำสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว แจ้งให้ทราบถึงกติกาและการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวขณะเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออธิบาย ถ่ายทอดความรู้ และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน มัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ มีร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝาก และของที่ระลึก สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวจับจ่ายซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว หรือนำกลับบ้าน มีการให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เช่น เอกสารหรือแผ่นพับ บอร์ด หรือป้ายแสดงข้อมูลหรือความรู้ด้านการเกษตร และสัทธิวิธีปฏิบัติ มีการให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการรถอีแต่น รถจักรยาน หรือพาหนะต่างๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ หรือส่วนบุคคล มีการให้บริการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้แก่ การให้บริการอุปกรณ์ฝึกทักษะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้บริการฝึกอบรมเป็นหมู่คณะ

และด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรมีความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรกรรมแบบธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์ การผลิตสารชีวภาพ เพื่อกำจัดศัตรูพืช

เป็นต้น จัดสภาพธรรมชาติและความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความสวยงามตามธรรมชาติ หรือได้รับการตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและกลมกลืนกับธรรมชาติ มีความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท สร้างความโดดเด่นและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ไร่ สบู่สมุนไพร ผลไม้แปรรูป สินค้าหัตถกรรม เป็นต้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร ได้แก่ การร่วมกิจกรรมการปลูกผัก การปลูกสับปะรด การเก็บเกี่ยว

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกศณีย์ สัตตรัตน์ขจร (2550) ที่ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาหมู่บ้านปางมะโอ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันหมู่บ้านปางมะโอไม่สามารถจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ถึงแม้จะมีศักยภาพและปัจจัยพื้นฐานในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากมีจุดอ่อนจากการที่ประชาชนในหมู่บ้านขาดความสนใจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การสนับสนุนของภาครัฐไม่มีความต่อเนื่อง รวมทั้งอุปสรรคจากการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานท้องถิ่นทำให้โครงการไม่มีความต่อเนื่อง ซึ่งหากมีการแก้ไขจุดอ่อนและอุปสรรคดังกล่าว อาจทำให้หมู่บ้านปางมะโอมีโอกาสพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร จันตะนิ (2554) ได้ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเห็ดตับเต่า ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางการจัดการท่องเที่ยว

เที่ยวชุมชนนั้นสรุปได้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์สี่ประเด็น อันได้แก่ 1) มุ่งเน้นรักษาและใช้ประโยชน์จากมรดกทางภูมิปัญญาเห็ดตับเต่า 2) ส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจในการประกอบการเชิงการค้าและการท่องเที่ยว 3) รักษาฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของพื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิตเห็ดตับเต่า และ 4) การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน อีกทั้งยังได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้จัดการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือการจัดการท่องเที่ยวที่สามารถดำเนินการได้อย่างสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน

จะเห็นได้ว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรวมทั้งหากได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายก็จะสามารถให้ชุมชนมีแนวทางจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาบริบทและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อื่นๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่นั้นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เกศณีย์ สัตตรัตน์ขจร. (2550). การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:

กรณีศึกษาหมู่บ้านปางมะโอ ตำบลแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระ ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ฉันทิช วรรณถนอม. การวางแผนและการจัดการนำเที่ยว. กรุงเทพฯ: บริษัทวีรรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

ภัทราพร จันตะนี. (2554). การจัดการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน

เห็ดตับเต่า ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

วีรรัตน์ จันเลน: สัมภาษณ์วันที่ 2 กรกฎาคม 2556

Robert Bly and Taoism

Yan Li¹
Liao Xinli

This work was supported by Pu'er University [grant number 2015xjkt08]

Abstract

This study investigates the affinities of Robert Bly's Taoist ideas, including his life attitude, poetic aspirations, and political doctrines through the reviewing of secondary sources and textual analysis. Findings explore the relationships of Bly's strong inclination both in his life and poems to Chinese Taoism.

Keywords: Robert Bly, Life Attitude, Poetic Aspirations, Political Doctrines, Taoism

¹ E-mail: 290601787@qq.com

Introduction

“To most modern American poets, Taoism and Zen Buddhism are the essential part of Chinese poetics” (Zhao Yiheng, 2003, p.314). “As early as 1868, there appeared the first English version of the *Tao Te Ching* in the west. Later on, more and more English versions have come out. It is said that the distribution number of the book goes beyond that of any other book in Europe and America except for the Bible. In fact, the book has become so popular that many Americans regard it as a part of their own culture. They do not need to know Chinese language, for some of Taoist ideas and mottos have become so familiar that they have gone into Americans’ daily languages. Taoism has formed an indispensable part in the 20th century American poetry” (Xiao Xiaojun, 2010, p.180).

In 1980, Bly lived on a farm with his wife and children and he “read the *Tao Te Ching* seriously and in depth” (Davis, 1988, p. 6). Under the influence of the *Tao Te Ching* he read and emphasized the importance of solitude as a poet, Bly refused to be a university teacher, practicing Taoist’s idea of staying away from the world and enjoying the beauty of nature and at the same time mediating. He explained, “I decided not to do that (to teach in a university). And another thing is, of course, the solitude—the link between poetry and solitude. And solitude is simply impossible in a university. You are paid to talk, not to be quiet...” (Bly, 1980, p.18). It is said that “for Bly the book *Tao Te Ching* is more like a pet which always keeps company with him than a book” (Zhong Lin, 2003, p.121). His poem “Tao Te Ching Running” expresses the idea that the wild universe in his hometown is permeated with the book.

*“or if the disturbed county commissioners could throw themselves like
a waved hand up into the darkness,
if the fragments in the unconscious would grow big as the beams in
hunting lodges,
then the tiny black eggs the salmon lays in the luminous ears of nuns
would be visible,
then we would find holy books in our beds,
then the Tao Te Ching would come running across the field!”* (Bly, 1973,
p.13)

In this poem, I think Bly admitted that the *Tao Te Ching* is a “holy book” which has definitely sunk into his “unconscious” world. Therefore, whenever he went, he always felt the existence of the book which is like an animal “running across the field.”

Since he began his poetic career in the early 1950s, Bly began to read the *Tao Te Ching*, the Taoist classic, and applied the doctrines of Taoism into his early anthologies, such as *Silence in the Snowy Field*, *Jumping Out of Bed*, *News of the Universe: Poems of Twofold Consciousness* and *The Light Around the Body* in which the Taoist cores of Wu Wei (abstain from intellectualism and desire), Return to Simplicity (enjoying quietness and restraint), Yin and Yang (complementary forces in the natural world) and the Union of Man with Nature (the harmony between humans and nature) are adequately embodied.

When talking about Bly's Taoism messages, an American critic, Dan Mcleod asserted that Bly's poems absorb the notion of Non-action, Tranquility from Taoism, and "...one of the most engaging qualities of his poetry (and one he may have derived from his study of Chinese poetry) is the celebration of the doing of absolutely nothing at all in solitude" (Mcleod, 1983, p.169). In 2010, Xiao Xiaojun, a Chinese scholar, composed a book named *Into the Inward: A Study of Robert Bly's Deed Image Poetics* makes a thorough research of Bly's deep image poetry, at the same time he contributed one chapter to discuss Taoism in Robert Bly; he especially studied the Taoist thoughts such as Tranquility or Stillness in Bly's anthology *Jumping Out of Bed* and he asserted that Bly highly valued Taoist philosophy (Xiao Xiaojun, 2010, p.168-187).

With the help of theories of New Criticism which "is concerned solely with the text in itself, with its language and organization; ...it is concerned to trace how the parts of the text relate, how it achieves its order and harmony" (Selden, 2004, p.18), this essay explores Bly's receptivity of Taoism as a poet from his poetic advocacy by analyzing his poems. Meanwhile, according to reader-oriented theories, "the meaning of the text is never self-formulated; the reader must act upon the textual material in order to produce meaning... literary texts always contain blanks which only the reader can fill" (Ibid, p.50). Through reading his history material, Bly's receptivity of Taoism can be also traced back to his emphasis of solitary lifestyle and his protest against the Vietnam War.

Objectives

This essay explores the affinities of Robert Bly's Taoist ideas, including his life attitude, poetic aspirations and political doctrines in order to show Bly's strong inclination to Chinese Taoism both in his life and poems.

Methodology

It is quite clear that by moral-philosophical approach critics attach great importance to the moral or philosophical aspects of literary works. As Bly's poems teem with ancient Chinese philosophy, particularly the doctrines of Taoism, I

suppose it is feasible to take the moral-philosophical approach as the methodology to excavate the philosophical clues of Taoism in Bly's poetry. Furthermore, in order to investigate Robert Bly's strong affinities with Taoism, this essay gives an elaborate analysis of his poems and excavates some details from his life experiences through the reviewing of secondary sources to show his close relationship with Taoism from his lifestyle, poetic advocacy and political doctrines.

Findings

Through analyzing the affinities of Robert Bly's Chinese Taoism from his life attitude, poetic aspirations and political doctrines, this essay points out that as "one of the chief pillars of American poetry in the past 25 years", not only does Bly have absorbed the essence of the Chinese Taoist thoughts, but also he has consciously weaved some Taoist ideas into the tapestry of his own poetry creation with a slight modification based on the distinction of the time and space in which he lives.

Discussion

Robert Bly and Taoism

Bly's Life Attitude

Robert Elwood Bly was born in Madison, rural Minnesota, and grew up on a farm nearby, which he has lived in for most of his life. "Early on, he was made to feel somehow eternal, somehow out of and

floating over the stream of life...Indeed, Bly's background and his early life instilled in him a sense of aloofness that he described...as almost an instinct to be alone" (Davis, 1996, p.1).

When he was born in 1926, his hometown was a comparatively backward and sparsely populated area, which seemed to be isolated from modern urban civilization. The early farming life did shape Bly's personality. On the other hand, the early school education is supposed to develop his personality of isolation. "Young Bly had to go to the District 94 county one-room school where he and his brother were sometimes the only students. And his elder brother did not have interest in reading at all" (Baker, 1981, p.33-38). His isolated living habit can well explain his secluded life during his three-year (1951-1954) stay in New York. He has spent almost the rest of his life within a cabin on a farm in Minnesota. For the sake of solitude, Bly refused to accept the teaching position in a university. He explained that "the solitude—the link between poetry and solitude. And solitude is simply impossible in a university. You are paid to talk, not to be quiet..." (Bly, 1980, p.18)

To Bly, his love of solitude is both of personal and philosophical significance. Personally, it is his personal choice of life in taste. In more than one interview, he repeatedly suggested that "a person must live a lonely life or learn to live alone before

he decides to take up writing poetry as his career” (Ibid, p.62). He said that “the poet has to find a secret life, an inner door to solitude” (Ibid, p.63). Bly himself set up a typical example. He said, “It happens that I like solitude very much. Now some people find solitude very painful. Hemingway, for example, didn’t particularly like solitude. He complained about terrible loneliness of being a writer; if you lose that solitude then all the writing goes. But it happens that I like solitude—tremendously”. (Ibid, p.131) He entertained himself with the blessings from nature to achieve the state which Taoism advocates: the Union of Man with Nature. Philosophically, solitude is Bly’s philosophy of human life. Bly regarded it is as a way of keeping oneself from the earthly corruption and troublesome chaos so as to improve his/her souls. “Drinking the Water” is a minor poem collected in his book *Meditation on the Insatiable Soul*, whose theme is chiefly concerned with death. Bly’s philosophy of death is rather rational.

*“Glimpsing the grave ahead
The body leaps up,
Cries, “What if death
Wins, what if it all ends!”
Let it end—let the sand
And the ocean part,
Let it be, let
Heaven and earth go their ways.”*(Bly, 1999, p.208)

Death means the end. It is natural. What man should care about is not “when have we had enough?”(Ibid, p.207) One has to “remember no one / Can see his own ears”. Bly advised that man should stay carefree, pay frequent visit to his own mind and live a secluded and peaceful life.

In a word, Bly’s pursuit of solitary, silent and peaceful style of life quite accords with what Taoists value: Return to Simplicity and Tranquility or Stillness. Besides, Bly’s attempt to Return to the Root makes him produce his great works.

To emphasize his belief in Taoism, Robert Bly imitated Tao Yuanming’s lifestyle. It is known that Tao Yuanming had an esteemed name called “Poet of Reclusion” (Zhong Lin, 2003, p.28) who much liked chrysanthemums. Robert Bly planted chrysanthemums in his own room and acclaimed that “plant[ing] for Tao Yuanming, who likes them” (Ibid, p.187). This can be best exemplified in his poem, “Chrysanthemums”:

*Coming back up the pale driveway,
how calm the wash looked on the line!
And when I entered my study, besides the door,
white chrysanthemums in the moonlight!
A mile from the yard the horse rears,
glad. How magnificent to be doing nothing,
moving aimlessly through a nighttime field,
and the body alive, like a plant!” (Bly, 1990, p.30)*

Bly’s Poetic Advocacy

In Bly’s viewpoints, American modernist poetry has not yet won its independent position till the second half of the 20th century; it is still a part of British culture. In an interview with a Chinese scholar Wang Zuoliang in 1980, Bly complained, “American poets still have to fight against British tradition... The poets are writing co-called American poetry, but essentially their works are rhymed and versed in British ways. We are still in need of genuine American poetry” (Wang Zuoliang, 1997, p.643). On the other hand, Bly thought that “modern American poetry is suffering from such a serious problem that the poetry fully devotes itself to outward things instead of inward life” (Xiao Xiaojun, 2010, p.169). It means that this culture place great emphasis on the pursuit of the physical benefit, ignoring the construction of the spiritual world.

In order to reform the American poetic scene, after many years of research and his personal practice in poetry, Bly suggested a solution that “American poetry should learn form foreign poetry, in particular from Latin American and the ancient Chinese poetry” (Wang Zuoliang, 1997, p.648). The image is what makes the way into the unconscious, which is referred to his poetic advocacy—“deep image”, in Bly’s words, “poetry is something that penetrates for an instant into the unconscious; and the image is what makes the way into the unconscious” (Bly, 1990, p.33). In other words, poetry is the outflow of man’s feelings, coming from one’s deep spiritual world, recording the instantaneous movement of the unconscious. David Perkins called deep image poets “Against Civilization Generation” (Perkins, 1987, p.553-587).

Specifically, they were against modern civilization—material, urban and industrial civilization. Modern people are so crazy about outward profits by means of invading the material world that they are suffering a great disease of modernity—an excessive reliance upon machines, tools and stuffs. They seemed to be so involved that they have neglected

their spiritual needs. As Bly said, “Poetry I think is a healing process” (Bly, 1980, p.233). It is intended to heal not merely the poets’ diseases, but the diseases of the whole world. In their poems, they seem to “induce” readers to live a lonely and secluded life to heal their spiritual wounds, carrying the readers into a world of silence, a state of solitude and a universe of humanly wildness. Readers can breathe in a quite relaxing way, immersed in mediation, just like what Chinese Taoism proposes—“a state of no-self”.

In fact, the purpose of “deep image” campaign they advocated is to emphasize the utilization of the doctrine of the Union of Man with Nature in Taoism and they attached great importance to the balance between Yin and Yang in poetry which means a combination of form and content.

Bly admitted that “he began to study Chinese poetry and culture since in the 1950s and had ever since been intoxicated” (Xiao Xiaojun, 2010, p.171). Among his favorite poets were: Tao Yuanming, Wang Wei, Tu Fu, Li Bai, Li He and Bai Juyi. At that time, western poets began to translate and bring English versions of Chinese poetry into America, such as Arthur Waley (1889-1966), Ernest Fenollosa (1853-1908) and James Legge (1815-1897), so that Robert Bly could have the opportunity to read them. In Bly’s opinion, these English versions of the Chinese ancient poems

advocate some aesthetic pursuits of the ancient Chinese poets, such as preferring solitude and silence, immersing in mediation, abandoning the fame and wealth, and the like which accord with what he himself pursues.

To break away from British tradition, Bly also emphasized that the principle of the Tao in Chinese culture should be the savor of American poetry because following the Tao American poetry can achieve the balance between Yin and Yang, that is, “the perfect combination of form and content which is indebted to the ancient Chinese classical poetry” (Zhao Yiheng, 1989, p.81-82). Therefore, for the sake of his poetic advocacy as well as his wish of enriching the American poetic scene, Robert Bly turned to Chinese Taoism.

Bly’s Political Doctrine

Bly was active not only contributed to his poetic career, but also to his active political presence which he began with his participation in protest against the Vietnam War. “He co-founded American Writers against the Vietnam War with David Ray (1932-now), an American poet. The group organized readings, meetings and joined in rallies, teach-ins, and demonstrations against the Vietnam War, allowing writers such as Galway Kinnell (1927-now), William Stanley Merwin (1927-), Allen Ginsberg (1926-1997), Adrienne Rich

(1929-), Grace Paley (1922-2007) and Robert Lowell (1917-1977) to protest under a collective identity of their own” (Davis, 1988, p.112). “Bly, a charismatic performer, was a frequently seen figure on American college campuses throughout the late 1960s and the 1970s; his readings often became de facto anti-war rallies” (Ibid, p.221). “In 1967, Bly won the National Book Award for his book of poems *The Light Around the Body* in which is full of antiwar poems; he contributed the prize money to fund the War Resistance” (Xiao Xiaojun, 2010, 9.120) which demonstrated his Taoist idea Non-action, that is, desireless. Non-action does not mean staying idle or performing no social role. Taoists think there exist certain natural laws in the universe; what humans have to do is to do nothing, but follow the natural laws.

For Bly, he himself strongly protested against wars, by donating his prize money to resist war is just following natural laws. Bly’s strong actions of protesting against the Vietnam War reflected his wish of peacefulness, which is similar to Lao Tzu’s view of anti-war, he said: “Fine weapons are none the less ill-omened thing” (Waley, 1998, p.32). As Lao Tzu says, “No lure is greater than to possess others want. No disaster is greater than not to be content with what one has. No presage of evil is greater than that man should want to get more” (Ibid, p.49). Human’s fortune is

intimately related to nature. Coming to realize the importance of being harmonious with nature, Bly appreciated communication with nature all the more.

Conclusion

Enjoying his life of Simplicity and Tranquility, believing the doctrine of Non-action, advocating the principle of the Union of Man with Nature, insisting on the balance between Yin and Yang, and yearning for a society without wars, Robert Bly showed strong affinities with Taoism in his lifestyle and poetic aspirations. Askold Melnyczuk held that “the strongest influence in the landscape poetry of *Silence in the Snowy Fields* is from Arthur Waley’s translations of the *Tao Te Ching*” (Melnyczuk, 2000, p.167). In these poems we can easily find Bly’s passion for cultural syncretism, which carries a vivid Taoist imprint of solitude and seclusion, magically blended with his own poetic advocacy.

References

- Baker, D. (1981). Making a Farm: A Literary Biography. In J. Richard (Ed.), *Of Solitude and Silence: Writings on Robert Bly* (pp. 33-38). Boston: Beacon Press.
- Bly, R. (1990). *American Poetry: Wildness and Domesticity*. Harper and Row Publishers.
- Bly, R. (1999). *Eating the Honey of Words*. Harper Collins Publishers, Inc.
- Bly, R. (1973). *Jumping Out of Bed*. White Pine Press.
- Bly, R. (1980). *News of the Universe: Poems of Twofold Consciousness*. Sierra Club Books.
- Bly, R. (1980). *Talking All Morning*. University of Michigan Press.
- Davis, W. V. (1996). Robert (Elwood) Bly. In L. Walton and W. Molly (Eds.), *American Writers: A Collection of Literary Biographies* (p.1). New York: Charles Scribner's Sons.
- Davis, W. V. (1988). *Understanding Robert Bly*. University of South Carolina Press.
- McLeod, D. (1983). The Chinese Hermit in the American Wilderness. *Tamkang Review*, 14(1), 169.
- Melnyczuk, A. (2000) Robert Bly. In Jeffrey W. H. (ed.), *Partisan Review* (pp.167-171). Detroit: Gale Group.
- Selden, R. (2004). *A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory*. Foreign Language Teaching and Research Press.
- Perkins, D. (1987). *A History of Modern Poetry—Modernism and After*. Harvard University Press.
- Xiao, X. (2010). *Into the Inward: A Study of Robert Bly's Deep Image Poetics*. Zhongshan University Press.
- Waley, A. (tran). (1998). *Tao Te Ching*. Foreign Language Teaching and Research Press.

- Wang, Z. (1997). *Collected Works of Wang Zuoliang*. Foreign Language Teaching and Research Press.
- Xiao, X. (2010). Leaping up into the National Psyche: A Study on Robert Bly's Political Poetry. *Foreign Language and Literature*, 26(4), 169-171.
- Zhao, Y. (1989). The Second Wave: The Influence of Chinese Poetry on American Poetry Today. *Journal of Peking University*, 18(2), 81-82.
- Zhao, Y. (2003). *How did China Change the American Modern Poetry*. Shanghai Translation Publishing House.
- Zhong, L. (2003). *American Poetry and Chinese Dream: the Mode of Chinese Culture in American Modern Poetry*. Guangxi Normal University Press.

泰国清迈府的语言使用状况

The Language Usage Status of Chiang Mai Province in Thailand

[泰国]潘思敏

[Thailand] Jintana Kieophan

Research Center for Teaching Chinese to Speakers of Other Language
Beijing Language and Culture University , School of Liberal Arts ,
University of Phayao

【摘要】 泰国是一个多民族的国家，有三十多个民族。泰语是泰王国的官方语言，除此之外还有各个地区的方言。泰语中还有各种外来语，如：巴利语、梵语、汉语、英语、高棉语、老挝语、日语和法语等。要了解泰国的语言，应该先了解泰国的语言状况。泰国清迈的语言使用情况最为复杂，因此本文主要研究清迈地区的语言状况，通过对语言情况的分析，我们可以了解到泰国跟其他国家的经济贸易、旅游、语言教育等方面的关系。

【关键词】 泰国；泰语；语言状况；清迈府

Abstract

Thailand is a multi-ethnic country with more than 30 nationalities. The Thai language is the official language of Kingdom of Thailand, besides, there are some dialects of various regions. There are a variety of Loanwords in Thai language, such as Pali, Sanskrit, Chinese, English, Khmer, Lao, Japanese and French etc. In order to learn Thailand language well, we should first know more about the language situation in Thailand. The use of language in Chiang Mai province is the most complicated, so this paper focuses on the language situation of Chiang Mai province. Through the analysis of language situation, we can have a good understanding about the relationship of economic trade, tourism and language education etc. between Thailand and other countries.

Keywords: Thailand; Thai language; language situation; Chiang Mai

一 绪论

1.1 选题缘起

语言是人类最重要的交际工具,是人类进行沟通交流的各种表达渠道。人们借助语言保存和传递人类文明的成果。每种语言中都混杂着其他语言,泰语也是一种多元文化的语言混合体。泰国除了官方语言之外,还有四种主要的方言:北部方言、南部方言、东北部方言和中部方言,各个方言里还包含了很多不同的方言。泰国有30多个少数民族:佬族、华族、马来族、高棉族、苗族、瑶族、桂族、汶族、克伦族、掸族、塞芒族、沙盖族与孟族等,各个民族也都有本民族的语言。

因为泰国土壤肥沃,物产丰富,社会环境好,人民热情友好,因此不断有外国人来到泰国。外国人在泰国旅游、经商或者工作时除了使用当地语言外,还继续使用自己的母语,于是越来越多的语言就逐渐融入泰语之中。又因为泰国是一个多民族国家,因此泰语中原本就包含了一些外来语。所以泰国的语言状况很值得研究。

大部分中国人都知道清迈在泰国北部,此地有很多名胜古迹而且风景迷人,每年吸引了很多游客来此游玩。因此,清迈的语言也受到各地游客的影响。清迈是泰国北方的大城市,有很多大学,这些大学里对各种外语的学习情况也将成为本文研究的一部分。

泰国作为中国一带一路重要的一站,从很久以前就与中国有着密切的交流,泰语与汉语也缘分颇深。特别是清迈地区,除了泰语(官方语言)、本地方言(kham³³ mma:³³)、英语外,汉语也是很受欢迎的语种之一,作为一门重要的外来语,对泰语的发展有着重要的影响。汉语与泰语之间的奇妙联系,也是很值得研究的方向。

1.2 相关研究简述

此前在东南亚国家也有学者研究语言使用的状况。比如,潘娜女士的《泰国语言史及中

泰交流》中提到了西方语言文化和汉语文化对泰国语言的影响以及华人的社会和中泰两国的交流与友谊。在刘延超等的《东南亚语言文化论丛》虽然也有一篇文章提到了泰国语言,但是内容只涉及到泰语的语言行为¹。与泰国相关的文献中还有《泰国的概况》涉及人口与就业、货币、国民收入、农业和林业、工业、交通和运输、财政、货币与银行、对外贸易和国际支付、贸易和外汇管制、还有度量衡,但其中并没有提到教学和语言方面。刘汝山、鲁艳芳的《新加坡语言状况及语言政策研究》也讨论了新加坡的社会语言状况、新加坡语言政策与语言规划、以及对新加坡语言政策的思考。洪丽芬女士的《马来西亚印度人社群研究-以印度人社群语言状况为例》提到了印裔社会状况的研究和语言、印裔社会的语言使用现状以及语言能力和态度。

除此之外还有何俊芳的《俄罗斯的土著小民族:人口、语言状况及国家法律支持》提到了俄罗斯对“土著小民族”概念的界定、俄罗斯土著小民族的人口、语言状况、以及国家为保障土著小民族发展所做的法律支持。王助的《加拿大法语人口的语言状况》论述了加拿大联邦法语的总体状况、魁北克省的法语状况以及新不伦瑞克省的法语状况。在中国地区也有人做过研究。例如,张佳菊的《澳门语言状况与语言政策》中首先叙述了澳门的语言状况,后来又对中葡英三语现状进行解读,最后还说到对澳门政策的思考。

综上所述,目前对于泰国语言状况这方面的研究比较少,尤其是以清迈府为对象的研究至今尚未发现。

1.3 研究内容和研究思路

本文专门研究泰国清迈的语言状况。首先,本文从搜索相关资料开始,然后对所有搜索到的资料进行分析与统计,最后把所有的资料总结归纳出来。本文先介绍泰国清迈的基本情况,然后再介绍泰国清迈的语言状况。由于清迈在泰

¹ 麦红宇、陈锡尔的《汉泰请求言语行为之异通探究》,《东南亚语言文化论丛》北京,中国社会科学出版社,2013.4。

国的北部，所以，除了泰国官方语言以外，清迈人还会讲一些方言，而这些语言的使用场所还需要我们进行进一步调查。本文会把清迈人所用的语言都列出来，例如：泰语北方方言、泰语北方少数民族语言、汉语、英语等等。

本文从语言状况、语言文化学、跨文化交际学与中国文化语言学的角度来思考这个选题，此外还参考了东南亚语言文化论丛中关于东南亚国家最近的语言现状的研究。研究层面包括本地人的语言状况与外地人的语言状况，从两个层面思考可以发现更多值得研究的问题，从而更深一步地探讨。

1.4 研究意义

在研究过程中本文也希望能得出有实用价值的研究成果。本文希望此次研究成果能让大家更加了解泰国的语言文化与语言状况，特别是泰国北方的清迈府，从而为外国游客来泰国旅游提供便利。比如，在此地经常使用哪一些外语、哪一种外语对清迈府最重要、旅游时要注意什么、不同的地区有哪些方言等等。

二 泰国的语言状况概述

在泰国的30多个民族中，泰族(Thai)是主要民族，占人口总数的40%，傣族(Lao)居次，占人口总数的35%(一般统计会把泰族、傣族合并计算)、华族(Chinese)占14%，马来族(Malay)占2.3%，其余是高棉族(Khmers)、苗族(Hmong)、瑶族(Yao)、桂族(Guangxi)、汶族(Mon)、克伦族(Karen)、掸族(Shan)塞芒族(Saiwang)、沙盖族(Shagai)、孟族(Mon)等民族，所有的民族也还保持使用自己的语言，从而形成了影响着现代泰语的外来语²。曼谷语言为国语，是泰国人所使用的官方语言，被广泛应用于政府和媒体传播。大约有14%的泰国人口是华裔，其中相当一部分来自中国广东省潮汕地区。泰语起源于素可泰王朝，旧称暹罗

语、暹罗文(Si-am)，上个世纪才改称为泰语、泰文。素可泰时期还有人称之为兰甘亨文字，现代的素可泰人还保留用这个称号，因为兰甘亨国王是创造泰语文字的人，所以除了“兰甘亨文字”，泰语还被称为 ฝ้ายสือไทย (la:j³³ su:¹⁴ thai³³)，素可泰府的每一所高中学校还坚持给学生教古代泰语文字 (la:j³³ su:¹⁴ thai³³)。北部也有这样的古代泰语文字，被称为兰纳文字 อักษรล้านนา (?ak²¹ so:n¹⁴ la:n⁵⁵ na:³³)，北部的各所学校也一样还坚持给学生教兰纳文字。泰文自左到右书写，一般不使用标点符号。

按照不同的地理位置，泰语可按中部、北部、南部和东北部分出四种主要方言，各种方言都有自己的特色。曾经有人说中部人说话是正常的速度不快而不慢，北部人说话时比较慢、非常优雅，东北部的稍微快一点儿，南部的说话算是四种当中最快的。除此以外还有宫廷语言，即王室用语。除了官方语言和方言外，泰语中还包含各种外来语，能分为高棉语、巴利语、梵语、汉语、英语、日语、法语、孟语、葡萄牙语、阿拉伯语、爪哇-马来语、泰米尔语和波斯语等。

三 清迈的语言使用现状调查

3.1 清迈的民族状况

除了当地的清迈人，清迈还有很多少数民族民族，能分为15种：ลัวะ (lua³³)、เม็ง (meŋ³³)、เชียงแสน (chia:p³³ sɛ:n¹⁴)、น่านและแพร่ (na:n⁴¹ และ phra:⁴¹)、ไท (thai³³)、ไทใหญ่ (thai³³ jai²¹)、พม่า (pha⁵⁵ ma:⁴¹)、คง (khon³³)、ไทเงิน (thai³³ khə:n¹⁴)、จีนฮ่อ (ci:n³³ ho:⁴¹)，(ci:n³³ “中国”)、ฝรั่ง (fa⁵⁵ raŋ²¹)、แขก (khæ:k²¹

² 资料来源：<http://wenda.tianya.cn/question/543391d753428271?sort=t>

) และ ชาวเขา (cha:w³³ khau¹⁴) , 还有 ไทลื้อ (thai³³ lu:⁵⁵) , ไทลื้อ还能分为 “ชาวยอง (cha:w³³ jo:³³)、ชาวเมืองเลน (cha:w³³ mua:³³ le:n³³)、ชาวเมืองหลวง (cha:w³³ mua:³³ lua:¹⁴) และ ชาวเมืองหลวง (cha:w³³ mua:³³ lua:j¹⁴) ”³。

3.2 清迈的语言现状调查

清迈人在清迈府使用的语言以泰语的官方语言为主,除此以外还使用清迈的方言(Kam Muang)。泰国北方地区的方言也很相似,只有音调略有差异而已。旅游景点的地区经常使用外语,如:英语、汉语和日语。清迈的少数民族都有他们自己独特的语言,但是他们大部分都会说清迈的方言(kham³³ mua:³³)。在清迈府使用的语言情况如下:

(1) 泰语北方方言:北方方言大部分都很相似,只有音调稍微有差异,不同地区的北方人说话时都不影响对方的理解,不会产生沟通障碍。北方方言可分为几种,如,清迈方言、清莱方言、喃帮方言和喃奔方言,碧瑶、拍府和难府这三府的方言都特别相似。

(2) 泰语官方语言:大部分的泰国人都能说官方语言,但是还有一部分的老人不太会用官方语言或者说官方语言时会有些音调稍微像方言。泰语北方方言的有些词语的音调和官方语言的音调有差异,有的词语会变成另外一个词了,双方对话时有时能猜出对方要表达的意思,有时也完全不明白。但是南方的方言和北方的方言之间的差异稍微大了一点儿,因为南方人说话时比较快,而北方人说话时正好跟南方人相反,还有一部分的词语跟官方语言不一样,双方对话时也很难猜测。公共场合的喇叭放出来的有官方语和清迈方言(kham³³ mua:³³)。泰国电视台所用的语言情况,目前是使用官方语言为主,考虑到聋哑人群体,有的频道会使用手语。但是

清迈的频道还保持使用清迈方言(kham³³ mua:³³)。

(3) 泰国北方少数民族语言:所谓少数民族就是Chao Kao,不管是Ga Rieng、Mu Ser、Mao、Li sor、Ai Gor、Yao或者Pa Long他们都有自己的语言,不是Chao Kao人根本听不懂他们所用的语言,但他们都会说清迈的方言(kham³³ mua:³³)。

(4) 汉语:清迈有很多著名的旅游景点,这些旅游景点吸引了很多中国游客过来旅游,因为中国有从昆明直飞到清迈的航班,所以对来清迈旅游的中国游客来说特别方便。由于很多中国游客经常来清迈度假,因此清迈的各个旅游景点都有人会讲汉语,清迈的大商场除了使用官方语言以外,还使用清迈方言(kham³³ mua:³³)、英语、汉语广播。在清迈的公交车站、公交车上、火车站、机场也一样都使用官方语言、清迈方言、英语和汉语。做买卖的或者做服务的清迈人基本都会使用比较简单的汉语句子跟中国人沟通,如:“这个多少钱?”、“怎么卖?”、“可以再便宜一点儿吗?”、“这个……泰铢”、“已经便宜了”、“这是手工艺的”、“这个有一点点辣”、“这是清迈的特色”、“这家酒店有免费WiFi服务”、“这个价格已经包括早餐了”、“包车去(素贴山)200泰铢”等等。中国人来清迈旅游时不会说泰语也没关系,因为在清迈府工作的人基本上都会说一点儿汉语。清迈的各个旅游景点也都有人会讲汉语,路牌名、商场里面、餐厅的菜单、清迈夜市等等也都是用汉字编写的。各个方面对来清迈旅游的中国人来说都很方便。

(5) 英语:英语算是泰国的第二语言,全国也都使用英语。在清迈使用英语比汉语广泛得多,开始使用时间也比汉语早很多。在公交车站、火车站、机场、大商场或者清迈夜市,随时都会看到英文的标志,或者听到英语的广播。不管在什么地方清迈人也都会使用英语跟游客沟通。

³ 语料来源: <http://muslimchiangmai.net/index.php?topic=3365.0>

(6) 其他语言：由于清迈是泰北最大的城市，城里的交通也很方便，有火车站、公共汽车站和机场，使府与府之间或者清迈府与外国之间的交通方便很多。交通方便易于国外的游客过来旅游，而且清迈有很迷人的旅游景点更容易吸引各个国家游客的到来了。在清迈府使用的语言，除了英语和汉语以外，还会使用其他语言，如：日语、韩语、法语、和德语等等。

3.3 清迈语言状况的形成原因

首先，在清迈居住的人大多数是一些佛教徒，还有少数别的宗教徒。但是不管他们信仰什么宗教，他们都可以居住在清迈，清迈能够接纳所有的信仰，这是很多外地人想来清迈居住的一个原因。

清迈府算是北方最大的一个城市，此处除了清迈人还有少数民族、外地人（也包括外国人）过来居住。在清迈居住的所有人除了使用自己的语言，还把他们的风俗习惯、文化与当地的都融合在一起了，不管是吃喝玩乐，还是打扮装饰也都相似了。居住人口的多元性造成多元文化的碰撞与融合，所以就形成了复杂的语言状况。

其次，英语现在是全球通用语言，各个国家的人都会学习英语以便能够和其他国家自由地交流，清迈也是如此。所以清迈人也都会讲英语。但是由于清迈特殊的地理位置——在泰国北方，与中国靠近，而且昆明与清迈有直达的航班，每年都会有大量的中国游客来到清迈，所以清迈随处都可以见到用汉语写成的标示牌，清迈人也都会说一些汉语。

四 清迈的外来语使用情况调查

伴随着宗教传播、文化交流、移民杂居、贸易往来等，泰语吸收了相当数量的外来语，不只是在清迈府能够使用这些外来语，而是全国也都能使用这些外来语⁴，如下：

⁴ 以下对于外来语的解释来源于维基百科。

(1) 高棉语，母语国家和地区：柬埔寨、越南、泰国。高棉语属于南亚语系孟-高棉语族，与周边的泰语、越南语等语言不同，高棉语没有声调。但有研究显示，金边方言中出现了音高曲拱，显示其正在向着有声调语言转变。高棉语与泰语都是独立元音字母，基本语序为主-谓-宾，大部分跟泰语一样。在泰语当中高棉语既可以用在书面语也可以用在口语。

(2) 孟语，母语国家和地区在缅甸与泰国，是古老的民族孟族的语言。现在孟族大部分都居住在泰南地区，现在在泰国地区的孟族大都吸收了泰族的习俗。老挝很多人认为现在的泰国人很多其实是泰化的孟族。其他地方的孟族也多被当地人同化。目前他们与其他缅甸少数民族一样在泰国有难民社区。在泰国的孟族人大约有114,500人。孟语和泰语混用的过程中产生的孟语外来语不太多，常见的有 มะ (ma⁵⁵)、เม็ย

(mə:j⁵⁵)、เป็งมาง (pə:ŋ³³ ma:ŋ³³)、พลาหย

(phla:j³³)、ประเคน (pra²¹ khe:n³³)

等。其他孟族人使用的孟语是纯孟语（泰国人一般听不懂的孟语），使用纯孟语的就是在泰国居住的孟族人，上文已经提到了。他们之间还使用自己的语言，特别是在龙仔厝府工作的孟族人，因为有很多孟族人和缅甸人来到泰国在菜市场或者夜市打工，他们使用孟语作为招牌上的文字，其他的地方也能看到。在泰国还留下很多孟人文化特别是孟族的乐器：ปีพาทย์มอญ (pi:²¹ pha:d⁴¹ mɔ:n³³)、เป็งมาง (pə:ŋ³³ ma:ŋ³³)

、เป็งมางคอก (pə:ŋ³³ ma:ŋ³³ kho:k⁴¹) 经常在火葬的仪式上使用，孟语诗歌一共有17首：มอญดูดาว (mɔ:n³³ du:³³ da:w³³)、มอญ

ชมจันทร์ (mɔ:n³³ chom³³ can³³)、มอญรำ

ดาบ (mɔ:n³³ ram³³ da:b³³)、มอญอ้อยอิ่ง

(mɔ:n³³ ไรว:j⁴¹ ไรง²¹)、มอญร้องไห้

(mɔ:n³³ รว:ŋ⁵⁵ hai⁴¹)、มอญนกขมิ้น

(mɔːn³³ nok⁵⁵ kha²¹ min⁴¹)、แขกมอญบางขุนพรหม (khæ:k²¹ mɔːn³³ ba:ŋ³³ khun¹⁴phrom³³)、แขกมอญบางช้าง (khæ:k²¹ mɔːn³³ ba:ŋ³³ cha:ŋ⁵⁵)、กรวาร์รามอญ (kra:w³³ ram³³ mɔːn³³)、มอญแปลง (mɔːn³³ plæ:ŋ³³) 等。

(3) 巴利语，是古代印度的一种俗语，属于印欧语系、印度-伊朗语族、印度-雅利安语支的一种中古印度-雅利安语，与梵语十分相近。巴利语可以用各种文字书写，比如婆罗米文、天城文，以及由巴利圣典协会的英国语言学家理斯·戴维斯所采用的适用于各种印度语言的拉丁字母。母语国家和地区是斯里兰卡、缅甸、泰国、柬埔寨、老挝、越南、印度、尼泊尔、孟加拉。

各种外来语之中对泰国语言最有影响的就是巴利语和梵语，这两种语言渗透在泰语的日常生活的用语当中，不管口语、书面语或者佛教所用的语言很多都用巴利语外来词。泰语中的巴利语外来语有很多，例如：

① 常是几个音节的词。如：กษัตริย์ (ka²¹ sad²¹)、พฤกษา (phruk⁵⁵ sa:¹⁴)、ศาสนา (sa:d²¹ sa²¹ na:¹⁴)、อุทยาน (ʔud²¹ tha²¹ ja:n³³)、ทัศนะ (thad⁵⁵ sa²¹ na⁵⁵) 等等。

② 常是有表示不发音“ ”符号的词。如：กาญจน์ (ka:n³³)、เกณฑ์ (ke:n³³)、มนุษย์ (ma⁵⁵ nud⁵⁵)、สัมภาษณ์ (sam¹⁴ pha:d⁴¹)、อาทิตย (ʔa:³³ thid⁵⁵) 等等。

③ 常与 ฃ、ฉ、ฎ、ฏ、ฐ、ฑ、ฒ、ณ、ภ、ศ、ษ、ฬ、ฤ 字拼出来。如：พยัคฆ์ (pha-⁵⁵ jak⁵⁵)、อักษาสัย (ʔad²¹ cha:³³ saj¹⁴)、ปรากฏ (pra:³³ kod²¹)、ครุฑ (khrud⁵⁵)、วัฒนา (wad⁵⁵ tha⁵⁵ na³³)、เนร (ne:n³³)、โลก (lo:b⁴¹)、ศึกษา (suk²¹ sa¹⁴)、บุรุษ (bu²¹ rud²¹)、ฤทัย (ru⁵⁵ thaj³³) 等等。

④ 常用พ字母。如：กีฬา (ki:³³ ra:³³)、จุฬา (cu²¹ ra:³³)、นาฬิกา (na:³³ ri⁵⁵ ka:³³) 等等。

⑤ 常与“อะ、อิ、อุ”元音拼出来代替梵语的“ฤ”音节字母，如：อิทธิ (ʔid²¹ thi⁵⁵)、等等。

⑥ 常用两个一样的字母拼在一起。如：กิตติ (kid²¹ ti²¹)、นิพพาน (nib⁵⁵ pha:n³³)、ปัญญา (pan³³ ja:³³)、บุคคล (buk²¹ khon³³) 等等。

(4) 梵语，是印欧语系的印度-伊朗语族的印度-雅利安语支的一种语言，是印欧语系最古老的语言之一。和拉丁语一样，梵语已经成为一种属于学术和宗教的专门用语。泰语中的梵语外来语常用在皇室语言、文学、人名与场地名等等。例如：

① 常用“ท”字，如：กรีฑา (kri:³³ tha:³³)、จุกา (cu²¹ tha:³³)、ครุฑ (khru⁵⁵)、ไพฑูรย์ (phai:³³ thu:n³³)、วิทาร์ (wi⁵⁵ tha:n³³) 等等。

② 常用“ร”字，如：กรรม (kan³³)、ขรรค์ (khan¹⁴)、กรรม (khan³³)、ธรรม (tham³³)、พรรษา (phan³³ sa:¹⁴)、บรรพต (ban³³ phod⁵⁵)、อัศจรรย์ (ʔad²¹ sa²¹ can³³) 等等。

③ 常用复合辅音，如：กษัตริย์ (ka²¹ sad²¹)、เกษตร (ka²¹ se:d²¹)、ตรุษ (trud²¹)、บุตร (bud²¹)、ศาสตรา (sa:d²¹ tra:³³)、อาทิตย์ (ʔa:³³ thid⁵⁵) 等等。

④ 常用“ศ, ษ”字跟其他辅音拼出来，如：ชัย (ka²¹ saj¹⁴)、เกษม (ka²¹ se:m¹⁴)、เกษียณ (ka²¹ sia:n¹⁴)、ทักษิณ (thak⁵⁵ sin¹⁴) 等等。

⑤ 用“ส”字放在 (ด, ต, ถ, ท, ธ, น) 字前面，如：พัสดุ (phad⁵⁵ sa²¹ du²¹)、พิสดาร (phid⁵⁵ sa²¹ da:n³³)、สตรี (sa²¹ tri:³³) 等等。

⑥ 常与“ไ, เ, อ, ฤ, ฦ, ฎ, ฏ”元音拼出来，如：ไศล (sai¹⁴ la³³)、ไควะ (sai¹⁴ wa⁵⁵)、ไทย์ (wai³³ tha⁵⁵)、等等。

⑦ 其他，如：กัลป์ (kan³³)、การบูร (ka:³³ ra⁵⁵ bu:n³³)、กิริติ (ki:³³ ra⁵⁵ ti²¹)、โกรธ (kro:d²¹)、จักร (cak²¹)、จันทรา (can³³ tra:³³)、ด้สกร (dad²¹ sa²¹ ko:n³³)、ทรัพย์ (sab⁵⁵) 等等。

(5) 汉语，汉语、英语、法语、俄语、西班牙语、阿拉伯语是世界上的主要语言，也是联合国的工作语言。汉语是世界上使用人口最多的语言，世界语和英语是世界上使用最广泛的语言。李泰盛先生在《泰语中潮州话借词及其词义嬗变说略》提过“华族是各个少数民族中数量最多且有重要地位的一个族群。他们主要从中国粤、闽、琼等地区移居泰国。其中以潮籍为多数。潮籍华人尽管到了国外，但还是喝工夫茶，说潮州话，保留着潮汕文化原有的传统。长期生活在泰国的潮籍华人与当地的泰族人生活在一起，相互之间在习俗生活、文化方面的影响不可避免，这种影响必然要反映到语言上，在语言方面彼此吸收对方的词汇。泰语中借用了许多潮州话词语，分布范围也较广。这些借词已经成为泰族人日常生活中的常用词语。”李泰盛先生把汉语外来词分为十类，如下：

① 饮食类

饼、茶、酒、炖、煎、斋、粥、糜、参、糕、桃、梅、饺（混沌）、瓜、白菜、芹菜、什菜、茼蒿、冬菜、咸菜、韭菜、豆芽、豆酱、豆腐、豆花、酱油、粿条、油条、醋、豆花等等。

② 器物类

筹、橱、箏、剑、盒、桶、琴、桐油、膏药、暖炉、交椅、舢板等等。

③ 称谓类

我、你、俺（他）、仙（神仙）、舍（富贵人家的子弟）、阿公、阿妈、阿姆、阿爹、阿伯、阿叔、阿舅、阿婶、阿弟等等。

④ 职业类

船主、廊主（经理）、办事、同事（翻译员）、头人（戏剧团团长）、头手（大厨师）、杂工、香公

（庙管理员）、亲丁（华人工头）等等。

⑤ 商业类

份（股份）、囤（囤积）、簿（列出的项目）、牌（商业招牌）、当（典当）、单（票）、公司、行情、

所费（费用）、生理（生意）等等。

⑥ 宗教礼俗类

题（捐款）、道（道教）、冲（冲突）、塔、道士、进贡、功德、清明、孔子、风水、太极、八仙、

红包、生日、唐三藏、本头公（土地公）等等。

⑦ 服饰类

被（棉被）、夹（夹子）、腰（肚兜）、玉、旗袍、开胸（衣服名称）等等。

⑧ 行为动作

补、捶、择、食、摊、请、查、收、坐、堵、脉（把脉）、落（丢弃）、种（破产）、炖（欺骗）、

点（指点）、冲（泡）、走路、输服（心服口服）、拍武（打武术）等等。

⑨ 性状程度

假、臭、文、武、尾、衰、兴、好、热、死、俭、显（显灵）、孤独、输赢、无用、激心、无头路

（没有门路）、死亡熟（肯定死）等等。

⑩ 其他

国、馆、角、狗、猴、金（金子）、工夫、把戏、红毛、三国、蟑螂、粗货等等。

（6）英语，属于印欧语系中日耳曼语族下的西日耳曼语支，由古代从欧洲大陆移民大不列颠岛的盎格鲁、撒克逊和朱特部落的日耳曼人所说的语言演变而来，并通过大英帝国的殖民活动传播到世界各地。由于在历史上曾和多种民族语言接触，它的词汇从一元变为多元，语法从“多屈

折”变为“少屈折”，语音也发生了规律性的变化，逐渐演变成相对简单的结构，这也是利于传播的主要因素。从语言文字本体的角度研究泰语中的英语源外来词，避开意译词只谈音译词是不够全面的，这既不利于我们了解英语源外来词的全貌，也不利于我们研究现代泰语词语结构特点的新变化和整个词汇的全貌。意译词研究的缺失，是语言研究与语言事实背离的体现。英语源意译词的创造过程，再次证实了泰国人以宗教语言梵语和巴利语为神圣语言的语言概念（易朝晖2008:64）。泰语中出现了大量的英语源音译词，有人担心音译词的大量使用会使泰语丧失纯洁性，开始有意识地酝酿用意译词取代音译词。

泰国人从很久之前就开始学习英语了，英语算是泰国人的第二语言，到如今也影响着泰国人的日常生活，就算学了第三语言也离不开英语，比如说：学汉语当第三语言时，学习的过程当中也会提到英语，英语成为了完全离不开的语言。甚至研究语言时不管研究泰语还是其他语言也都离不开它的。现代学英语的人也越来越多了，因此英语外来词越来越多了，特别是英语的音译词。

① 英语外来词的源音译词，例如：game เกม (ke:m^{3 3})、graph กราฟ (kra:f^{5 5})、cartoon การ์ตูน (ka:^{3 3} tu:n^{3 3})、clinic คลินิก (khli^{5 5} nik^{2 1})、quota โควตา (kho:^{3 3} ta:^{3 3})、dinosaur ไดโนเสาร์ (dai:^{3 3} no:^{3 3} sau^{1 4})、technology เทคโนโลยี (thek^{5 5} no:^{3 3} lo:^{3 3} ji:^{3 3}) 等等。英语外来词的原音译词与汉语对比表，如下：网络 (Internet)，计算机 (Computer)，网站 (Website)，冰淇淋 (Ice cream)，加油 (Cheer)，办公室 (Office)。

② 英语外来词的意译词，例如：airport สนามบิน (sa:^{2 1} na:m^{1 4} bin^{2 1})、globalization โลกาภิวัตน์ (lo:^{3 3} ka:^{3 3} phi^{5 5} wad^{5 5})、science วิทยาศาสตร์ (wid^{5 5} tha^{5 5} ja:^{3 3} sa:d^{2 1})、telephone โทรศัพท์ (tho:^{3 3} ra^{5 5} sab^{2 1})、reform ปฏิรูป (pa:^{2 1} ti:^{2 1} ru:b^{4 1})、blackboard กระดานดำ (kra:^{2 1} da:n^{3 3} dam^{3 3})、enjoy สนุก (sa:^{2 1} nuk^{2 1})、handbook หนังสือคู่มือ (nap^{1 4} su:^{1 4} khu:^{4 1} mu:^{3 3})、short story เรื่องสั้น (ruwa:^{η 4 1} san^{4 1}) 等等。

(7) 日语，是一种主要为日本列岛上大和族所使用的语言。虽然日本并没有在法律上明确规定其为官方语言，但是各种法令都规定了要使用日语，在学校教育中作为国语教授的也是日语。日语是日本的公用语言是不争的事实。2015年11月的互联网使用语言排名中，日语仅次于英语、汉语、西班牙语、阿拉伯语、葡萄牙语，排名第六。

由于文化交流、移民杂居与贸易往来等原因，日语也跟其他语言一样影响到现代泰语。日语也受到泰国人的欢迎，学习日语的人也越来越多。所用的日语外来词都是用音译方式而来的，例如：กิโมโน (ki:^{2 1} mo:^{3 3} no:^{3 3}) “日本和服”、ซูโม่ (su:^{3 3} mo:^{4 1}) “相扑”、ยูโด (ju:^{3 3} do:^{4 1}) “柔道”、สุกี้ยากี้ (su:^{3 3} ki:^{4 1} ja:^{3 3} ki:^{4 1}) “火锅”、เกอิชา (ke:^{3 3} ʔi:^{2 1} cha:^{3 3}) “艺妓”、คาราเต้ (ka:^{3 3} ra:^{3 3} te:^{4 1}) “空手道”、ซามูไร (sa:^{3 3} mu:^{3 3} rai:^{3 3}) “武士”、ซากุระ (sa:^{3 3} ku:^{2 1} ra:^{5 5}) “樱花”、ฟูจิ (fu:^{3 3} ci:^{2 1}) “富士”等等。

(8) 葡萄牙语，是罗曼语族的一种语言。使用地区包括葡萄牙、巴西、安哥拉、莫桑比克、佛得角、圣多美和普林西比、几内亚比索、东帝汶和澳门，共计九个国家或地区。超过两亿人口以葡萄牙语为母语。葡萄牙语也成为某些地区最常用的第二外语，如：西印度的达曼-第乌联邦

区, 以及马来西亚的马六甲州。贸易往来与外交等原因是产生葡萄牙语外来词的主要原因, 其语言也是用音译方式而来的。现代泰语经常使用的葡萄牙外来词都是与用品和食品有关的词语, 如: กะละแม (ka³³ la³³ mæ:³³)、กะละมัง (ka³³ la³³ maŋ³³) (水盆)、สบู่ (sa³³ bu:²¹) (肥皂)、เลหลัง (le:³³ laŋ¹⁴)、ปิ่นโต (bin²¹ to:³³)、กัมปะโต (kam³³ pa²¹ do:³³)、จับปิ้ง (cab²¹ piŋ⁴¹)、บาทหลวง (ba:d²¹ lua:ŋ¹⁴) (神父)、ปัง (baŋ³³) 与 เหยียน (lia:n¹⁴) 等等。

(9) 法语, 属于印欧语系罗曼语族, 是继西班牙语之后, 使用人数最多的罗曼语言之一。除此之外, 法语也是世界上57个国家、联合国和几乎所有国际组织, 如欧盟、北约、奥运会、世贸和国际红十字会等的官方语言及正式行政语言。泰语也受到法语的影响, 其原因也跟其他国家差不多, 就是由于贸易往来、外交关系、移民杂居等原因产生了法语外来词, 其语言也是用音译方式而来的, 因为模仿其语言的发音算是比较简单的方法。现代泰语经常使用的法语外来词是有关用品、食品、外交、贸易和度量衡的词语, 如: ครั้วของดี (khrua:³³ sɔ:^ŋ³³) (羊角面包)、แชมเปญ (chæ:m³³ pe:n³³) (香槟酒)、บุฟเฟต์ (bub⁵⁵ fe:⁴¹) (自助餐)、กาแฟ (ka:³³ fæ:³³) (咖啡)、กาเฟอีน (ka:³³ fe:³³ ʔi:n³³) (咖啡因)、กิโลกรัม (ki³³ lo:³³ kram³³) (公斤)、โชเฟอร์ (cho:³³ fə:⁴¹) (司机)。

(10) 阿拉伯语, 阿拉伯语属于亚非语系。其语言属于中部闪米特语, 与亚拉姆语、希伯来语、乌加里特语和腓尼基语相近。阿拉伯语是伊斯兰教的通用语言, 在泰国的穆斯林大部分都会说阿拉伯语。随着时代的变化和文化的传播, 泰国的南部受到阿拉伯语的影响产生了许多外来词, 而且这些词汇也都逐渐变成本地方言。泰语中的阿拉伯语外来词大部分是用品: การบูร (ka:³³ ra⁵⁵ bu:n³³) (樟脑)、ฝิ่น (fin²¹) (鸦片) 等。

(11) 爪哇-马来语, 爪哇语是印尼四大主岛之一的爪哇岛上东、中部居民主要采用的语言。爪哇语属于南岛语系中马来-波利尼西亚语族的一个语支, 和印尼语及马来语算是近亲, 有语言人口7550万。不少讲爪哇语的人都同时会说印尼语, 但日常生活主要使用爪哇语。现代爪哇语采用拉丁字母, 但过去曾经采用一种很特别的爪哇字母来记录他们的语言。泰语中经常使用的爪哇-马来语外来词有古代的武器名、花名、食品、岛名、乐器名、动物名等, 如: กริช (krid²¹)、กระดังงา (kra²¹ daŋ³³ ŋa:³³)、ชาหริ่ม (sa:³³ rim²¹)、ปาหนัน (pa:³³ nan¹⁴)、อังกะลุง (ʔaŋ³³ ka²¹ lup³³)、อูร์จิงอูตัง (ʔu²¹ raŋ³³ ʔu²¹ taŋ³³) , 其中大部分是书面语, 被文学影响的有 ดาหลัง (da:³³ laŋ¹⁴) 和 อิเหนา (ʔi²¹ nau¹⁴)。文学作品用语: บุหร่ง (bu²¹ roŋ¹⁴)、บุหลัน (bu²¹ lan¹⁴)、ระตู (ra⁵⁵ tu:³³)、ปาหนัน (pa:³³ nan¹⁴)、ตุนาหงัน (tu²¹ na³³ ŋan¹⁴) 等, 用品的: ตลับ (ta³³ lab²¹)、จับปิ้ง (cab²¹ biŋ⁴¹)、กุญแจ (kun³³ cæ:³³) (钥匙)、ปะทัด (pa²¹ thad⁵⁵) (鞭炮)、สร้อย (sa²¹ ro:ŋ²¹)、หนัง (naŋ¹⁴) 等, 水

果名和花名: ทุเรียน (thu⁵⁵ ria:n³³) (榴莲)、มังคุด (maŋ³³ khud⁵⁵) (山竹)、ต้นหยง (tan³³ joŋ¹⁴)、กระดังงา (kra²¹ daŋ³³ ŋa:³³) 等, 乐器名: อังกะลุง (ʔaŋ³³ ka²¹ luŋ³³) 等, 甜品: ชาหริ่ม (sa:³³ ri:m²¹) 等和武器名: กริช (kri:d²¹) 等。爪哇-马来语外来词大部分是两音节和三音节。其语言的外来词在泰国有影响的原因就是泰国南部的边界跟马来西亚接壤, 其语言就随着贸易往来的商人进来了, 会说爪哇-马来语的泰国人在泰国南部分布的地区有: 也拉、宋卡、北大年、陶公和沙敦。

(12) 泰米尔语, 是一种有超过两千年历史的语言, 属于达罗毗荼语系, 通行于印度南部、斯里兰卡东北部。它是泰米尔纳德邦和本地治里的官方语言。在印度洋及南太平洋不少印度裔居民也是说泰米尔语的, 他们散布于马达加斯加、毛里求斯、斐济等地。据统计, 在1996年, 泰米尔语在全球的语言人口中排第18位, 有语言人口7400万人。泰米尔语这个名称来自梵文“Dravida”(达罗毗荼)的读音变化。泰米尔语有超过2000年的文学传统, 不同于欧洲的拉丁文和罗曼语族, 这个传统一直没有断过。就像汉语的文言文一样, 至今古泰米尔文还在日常生活中继续被使用。从古代的时候就有泰米尔人移民到泰国的南部了, 但是现在会说泰米尔语的人只有在南部而已, 随着时间和语言的演变, 其语言本身就变成泰米尔语外来词了, 经常使用的有: กุลี (ku²¹ li:³³) (苦力)、อาจาด (ʔa:³³ ca:d²¹) (配菜)、ตะกั่ว (ta²¹ kua:²¹) (铅)、กะหรี่ (ka²¹ ri:²¹) (咖喱) 等等。

(13) 波斯语, 属于印欧语系印度-伊朗语族, 是一种在伊朗、阿富汗和塔吉克斯坦等国家使用的具有悠久传统的语言。随着移民从这些国家流入到周边地区, 很多国家现在都有说波斯语的社群。波斯语用波斯-阿拉伯字母拼写。泰语中常用的波斯语外来词有: คาราวาน (kha:³³ ra:³³ wa:n³³) (旅行队)、บัดกรี (bad²¹ kri:³³) (焊接)、กุหลาบ (ku²¹ la:b²¹) (玫瑰花) 等。

五 外来语融入泰国语言的原因

5.1 地理条件

泰国的边界与缅甸、老挝、柬埔寨、马来西亚接壤, 在边界住的泰国人有机会跟各个国家来往做生意, 出于商业的需要, 这些地区的人们往往会说多种语言, 如: 在素攀

(Surin)、四色菊 (Si Saket)、武里喃 (Buri Ram) 住的人会使用高棉语, 在北大年 (Pattani)、也拉 (Yala)、陶公 (Nara Thiwat)、宋卡 (Songkhla) 住的人会使用马来语, 在清迈 (Chiang mai) 住的人会使用缅甸语和少数民族语言等等。

5.2 移民杂居

历史上泰国也是一个移民国家, 有很多外国人在泰国居住 (高棉族、孟族), 特别是兄弟国家 (老挝、缅甸、柬埔寨等等) 因为经济、战争、政治等方面的原因移居到泰国。战

争使人口大规模流动，战后有些俘虏也留在泰国，这些人在泰国还继续使用自己的母语生活，于是到了现在，泰语就混合着好几种语言了。

5.3 宗教传播

泰国人比较自由地信仰宗教，各个宗教也有自己所用的语言，如：婆罗门教用梵语、佛教用巴利语、伊斯兰教用阿拉伯语、基督教用英语，所以各种宗教使用的语言也渗透在泰国语言之中了。

5.4 贸易往来

大量史实显示，泰国人跟中国人、葡萄牙人、法国人、英国人和日本人的贸易往来历史悠久，因此各个国家的语言就随着他们的交流进入泰语中了。

5.5 文学

泰国翻译过来的印度文学，如：เรื่องมหากาพย์รามายณะ《Ramayana》和 มหาภารตะ《Mahaparata》是用梵语编写的、อิเหนา《Ai-Nao》是用爪哇语编写的，外国文学的语言也对现代泰语产生着深刻的影响。

5.6 文化与风俗习惯的关系

各个国家的人民来到泰国做生意或者来泰国居住时肯定会带着自己的文化习俗，时间久了就跟泰国的文化习俗融合在一起，然后成为泰国人日常生活使用的语言和遵循的文化习俗了。

5.7 教育与科学研究

去国外留学的泰国人毕业后也带着所学到的语言或知识回国发展，如英语和汉语。为了提高泰国的外语教学水平，现在泰国政府正在制定各种外语教学的标准。

5.8 外交关系

泰国与外国建立外交关系。双方关系保持健康稳定发展，建立全面战略合作伙伴关系，还互设大使馆、领事馆。因此各个语言就随着文化交流进入泰国，如：英国、法国和中国等。

六 从大学外语课的开设看清迈外语教育状况

清迈是泰国北部的文化教育中心，有著名的国立清迈大学、清迈皇家师范大学、梅州大学、兰纳科技大学、密柱农大学、西北大学、远东大学与北清迈大学等。各大学外语课程的开设情况如下：

6.1 公立大学

6.1.1 清迈大学 (Chiang Mai University)

清迈大学建立于1964年6月18日，文学院开设语言专业的情况：西方语言：英语、法语、德语和西班牙语，东方语言：泰语、日语、汉语、缅甸语、巴利-梵语和韩语。

6.1.2 梅州大学 (Maejo University)

梅州大学是泰国教育部高等教育司直属的28所国家级大学之一。位于泰国北部的首府清迈。梅州大学最引以为傲的是于1934年在国王陛下的授意下创建，它是泰国历史上最早有学位授予资格的农业大学之一。自那时起，它便由一所师范学校迅速发展为泰国最著名的国立大学之一。梅州大学只开英语专业，没有其他外语专业。

6.1.3 兰纳科技大学 (Rajamangala University of Technology Lanna)

兰纳科技大学建立于1975年，是一所专门培养科技方面 (Science and Technology-Based)，支持教学与执行 (Work Integrated Learning; WIL)，致力于培养出实践的 (Hands-on)，具有职业教育能力人才的大学 (Professional)。这所大学没有开设关于语言的专业，因为是专门培养科技方面人才的学校。

6.1.4 密柱农大学 (Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

密柱农大学是专门培养僧侣的学校，建立于1984年。侧重于佛教与道德方面，有开设关于巴利语、梵语与兰纳文字等语言。

6.1.5 MahamakutRajwittayalai大学 (Mahamakut Buddhist University; Lanna Campus)

建立于1991年，也是一所专门培养僧侣的学校。

6.1.6 清迈皇家师范大学 (Chiang Mai Rajabhat University)

建立于1924年，从一开始便是专门培养教师的学校。语言专业：泰语、英语、法语、汉语、日语和韩语。这所学校有跟中国学校交换学生的计划，交换的原因是使双方学校的学生能有机会在目的语国家留学。

6.2 私立大学

6.2.1 西北大学 (Payap University)

是由基督教会创办的一所私立大学，成立于1974年，是泰国高等教育协会、亚洲基督教教会高等教育协会及东南亚高等教育协会的成员。西北大学国际留学生部在积极为学生增加和组织课程，用英语教学的课程在不断的增加，而泰语精读课则随时对想学泰语的学生开设。71.17%的毕业生都能在1年内找到工作。

国际部现有1个外语的本科专业：英语交际，和2个外语的研究生专业：语言学 and 英语教学。人文学系分为四种语言专业：泰语交际专业、英语专业、日语与日本文化专业和汉语与中国文化专业。西北大学的研究生院有2个外语专业：语言学 and 英语教育。

6.2.2 远东大学 (Far Eastern University)

远东大学的校园位于马尼拉中心，占地30000平方米。学校创建于1928年，是一个私立的非宗教性学院。1928年一群由Dr. Nicanor Reyes Sr. 为首的杰出教育家创建了领导菲律宾国立大学经济学部的会计学院，其中包括菲律宾国立大学经济学部著名的教育家：Dr. Francisco Dalupan, Professnrs Antonio Aquino, Emmanuel Deymek 和Clemente Uson。1930年，经过几位教育家的不断努力，学院又在原有的会计学上增加了商业和财经学，1934年正式改名为“远东大学”。语言专业的情况：商务汉语专业、商务英语专业以及商务日语专业。

6.2.3 北清迈大学 (North-Chiang Mai University)

建立于1999年9月13日，语言专业的情况：汉语交际专业和英语交际专业。

6.3 泰国10所最佳的公立学校⁵

- (1) Chulalongkorn University (朱拉隆功大学)。
- (2) Thammasat University (法政大学)。
- (3) Mahidol University (玛希隆大学)。
- (4) Kasetsart University (农业大学)。
- (5) Silpakorn University (艺术大学)。
- (6) Srinakharinwirot University (诗纳卡琳威洛大学)。
- (7) Chiang mai University (清迈大学)。
- (8) Mae Fah Luang University (皇太后大学)。
- (9) Burapha University (东方大学)。
- (10) Khon Kaen University (孔敬大学)。

6.4 泰国10所最佳的私立学校⁶

- (1) Assumption University of Thailand (易三仓大学)。
- (2) Bangkok University (曼谷大学)。
- (3) Rangsit University (兰实大学)。
- (4) University of the Thai Chamber of Commerce (商会大学)。
- (5) Mahanakorn University of Technology (玛哈那空科技大学)。
- (6) Siam University (暹罗大学)。

⁵ 语料来源：<http://www.247friend.net/blog/jirayunu/2015/02/06/entry-7>

⁶ 语料来源：www.webometrics.info/en/asia/Thailand

- (7) Payap University (西北大学)。
- (8) Kasem Bundit University (伯乐大学)。
- (9) Sripatum University (世八通大学)。
- (10) Huachiew Chalermprakiet University (华侨崇圣大学)。

综上所述，清迈的外语教学也很丰富，现在从幼儿园就开始教第二第三语言了。最近特别受欢迎的语言有英语、汉语、日语和韩语。大学的外语学习更丰富，在大学所开的语言课有英语、汉语、日语、法语、韩语、德语、缅甸语、西班牙语等语言。在清迈所开外语专业的大学是针对社会需要而开的，开外语专业的学校都少不了英语和汉语。到实习期间很多学生选了在清迈实习，因为在这里实习时能够使用汉语的机会更多。之前在清迈使用的外语最重要的语言是英语，但是现在最重要的除了英语，还有汉语。

七 结论

综上所述，清迈语言使用状况纷繁复杂，除了官方语言外，清迈人还会说北方方言，少数民族语言，汉语，英语以及其他各种小语种。这是由于频繁的文化交往和贸易往来，不同国家、地区和民族的人来到清迈，同时也带来了他们独特的语言和文化。这些不同的民族文化影响着清迈的方方面面，使清迈府变得更加国际化和多元化，也使得泰国语言文化更加丰富多彩。

本文希望该研究成果能让大家更加了解泰国的语言文化与语言状况，特别是泰国北方的清迈府。可以为外国游客（特别是中国游客）来泰国旅游提供便利。

参考文献

- [1]刘延超主编(2013)《东南亚语言文化论文丛》，北京：中国社会科学出版社
- [2]爱德华·特里雅尔斯，元祯(1997)丝绸之路的地理和语言状况，《第欧根尼》(1)
- [3]陈思泉(2005)澳门回归后葡文的地位与语言架构，《学术研究》(12)
- [4]何俊芳(2018)俄罗斯的土著小民族：人口、语言状况及国家法律支持，《世界民族》(4)
- [5]洪丽芬(2011)马来西亚印度人社群研究-以印度人社群语言状况为例，《南洋问题研究》(14)
- [6]李泰盛(2003)泰语中潮州话借词及其词义嬗变说略，《汕头大学学报》(人文社会科学版)(3)
- [7]刘汝山，鲁艳芳(2014)新加坡语言状况及语言政策研究，《中国海洋大学学报》(社会科学版)(3)
- [8]吕晶晶，廖锦超(2011)论泰国的语言政策，《科技信息》(30)
- [9]潘娜(2009)泰国语言史及中泰交流，《安徽文学月刊》(9)
- [10]王助(2015)加拿大法语人口的语言状况，《世界民族》(2)
- [11]许华，李慈仁译，肖彬校(1973)泰国概况.原在英文伦敦，《经济评论季刊》泰国、缅甸
- [12]易朝晖(2008)泰语中的英语源意译词初探，《解放军外国语学院学报》(5)
- [13]张佳菊(2010)澳门语言状况与语言政策，《语言文学应用》(3)
- [14]<http://www.cm-mots.com/modules/download/file/2014-12-03-4764429.pdf>
- [15]<http://www.cm-mots.com/modules/download/file/2014-12-03-1545196.pdf>
- [16]<http://www.cm-mots.com/modules/download/file/2014-12-03-8343726.pdf>

Fa Nuea Journal

FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Faculty of Humanities Chiang Rai Rajabhat University

80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์ 0 5377 6013 ต่อ 1210 โทรสาร 0 5377 6025

